

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 234 (8940)

TRST, nedelja, 6. oktobra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškimi pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

20 let memoranduma

Londonski sporazum je lep primer, kako je mogoče z dobro voljo in z realističnim upoštevanjem političnih odnosov najti rešitev, tudi z žrtvami, zato da pride do pomiritev in do kvalitetne spremembe odnosov med dvema sosednjima državama.

Ko danes gledamo nazaj in primerjamo takratno stanje in odnose, z dnevi, ki so se z leti ustvarili, moramo ugotoviti, da je v tem pogledu londonski sporazum dosegel svoj namen. Obmejno prebivalstvo je mirneje zadahlo, ustvarilo se je nove vezi, odprla se je meja, popolnoma nov in povsem svojstven pojav med državama z različnimi družbenimi sistemoma. Razbit je bil do tedaj veljavni vzorec, po katerem naj bi socialistična družbena ureditev bila obvarovana s hermetično zaprtjo mejo. Novim odnosom v človeški družbi v svetovnem merilu so prvikrat sledile praktične rešitve. Prav v tem so oblikovali tega sporazuma o pravih pionirsko delo, ki velja še danes za zgled.

Skoda bi bilo, če bi nestvarna enostranska stališča razveljavila ta pogumni pristop k rešitvi krize in bi na ta način odpadlo vse, kar se je dobrega nabralo v tem obdobju. V tem primeru ne bi šlo samo za zapeto odprtje ran, ki so se začele, in za povrtno nemira na mejah pri nas, ampak za zanikanje možnosti, da je sploh mogoče rešiti kolonialna vprašanja med dvema državama, posebej če sta si po notranjem ustroju različni.

Nas Slovence posebej zanima Posebni statut, ki je sestavljen del londonskega sporazuma. Ko smo ga dobili, smo v njem videli otipljivo jamstvo, da bo mo vsaj tržaški Slovenci dobili narodnostne pravice, ki nam jih je anglo-ameriška uprava zanimala s pilotovskim izgovorom, da mora kot vojaška uprava zagotoviti stanje, kakršno je ob prevzemu našla.

Dejstvo, da so bile narodnostne pravice naše skupnosti na drobno našteje, nam je dajalo večje upanje, da bodo uresničene. Nezaupanje, ki je izviralo iz ravnanja z nami med obema vojnoma, z beneškimi Slovenci se po letu 1945, z gorškimi pa po letu 1947, se je začelo umakovati spravi, ki jih je Italija prevzela s podpisom tega mednarodnega akta.

Kmalu, prekmalu smo se zavvedli, da smo si stvarjali in da smo takrat verjeli, da nam bo Posebni statut zagotovil enakopravnost zato, ker smo hoteli verjeti. Merili smo preveč po svojem kopitu.

Generalni vladni komisar, ki je imel v prvih letih zakonodajno oblast na tržaškem ozemlju, je takoj začel marljivo izvajati dekreta, s katerimi je uveljavljal italijansko zakonodajo. Niti enega dekreta ni bilo, ki bi uveljavljal kako določbo Posebnega statuta. Spomenice, pritožbe, pisma in zasedanje mešane komisije so izvajanje nekaterih določb pomikale s poljo hitrostjo, drugih pa ni uspelo premakniti z mrtve točke.

Pridobivanje in opravljanje javnih služb in funkcij (čl. 2b) je Slovence omogočeno samo s sporazumi med strankami in ne v duhu same določbe, ki ima v mislih enake možnosti za pripadnike obeh narodnosti in določeno so-azmerje.

Pravičnega zastopstva na uravnih položajih (čl. 2c) Slovenci še danes nimamo. Po tem določilu bi moralo biti Slovence omogočeno, da bi imeli v ozarmerju z italijanskimi občanmi ustrežajoča mesta v državi, deželni, pokrajinski in občinski upravi, v upravi državnih in poldržavnih ustanov, na sodiščih, v komisijah najrazličnejših vrst. Razen državnega šolskega zakona in dveh deželnih zakonov, ni bil do danes izdan noben drug zakon ali administrativni ukrep, ki bi določal prisotnost Slovencev v uravi ali na sodišču. Prav tako ni bilo še napisano nobeno mesto, določeno za Slovence. V mestu so bili sprejeti predvsem tolmachi, na podeželju pa ljudje z znanjem slovensčine

(čeprav se ta pogoj praviloma krije s Slovenci), ne pa zato, ker so Slovenci. In prav v tem je duh tega člena, ker sorazmernost na raznih mestih v upravi in sodstvu ni samo zunanji, ampak tudi vsebinski znak enakopravnosti.

Tudi ni enakosti ravnanja v opravljanju raznih dejavnosti (čl. 2d). Slovenski denarni zavodi se nikakor ne morejo razviti, ker jim državni nadzorstveni organi po kapljicah širijo delokrog. Še danes nima niti en slovenski denarni zavod pooblastil za vse finančne operacije, kar bi mu šele omogočilo zadostni s polnimi pljuči. Zato ti zavodi še vedno ne morejo posegati v količjak pomembne gospodarske akcije.

Pobuda dežele Furlanija-Julijska krajina, naj parlament vnese v kazenski zakonik določbo o prepovedi netenja nacionalne in rasne mrznje, še vedno ni uresničena (čl. 3). Na Tržaškem bi ta določba morala veljati že dvajset let.

Kako je lepo slišati, da bi morala manjšina prav zato, ker je manjšina, uživati neke privilegije, zato da bi v vsakdanjem življenju bila res enakopravna. Slovenci bi se zadovoljili že z enakim ravnanjem s slovenskimi organizacijami in ustanovami glede podpor iz javnih sredstev, kakor določa člen 4b Posebnega statuta, ki govori tudi o zagotovitvi užitvanja stalnih ugodnosti. Kako daleč smo od izvajanja teh določb! Slovensko gledališče je bilo letos zadnji trenutek (u-pamo ne samo z obljubami) rešeno bankrota, čeprav je ob podpisu sporazuma odpiralo že osmo povojno sezono. Zaman čakamo na publicizacijo glasbenega šolstva. Druge slovenske organizacije in ustanove na Tržaškem ne bi do pred nekaj leti moge niti živeti, če ne bi bilo skrajne poštirovalnosti in izmajljivosti njihovih članov in odbornikov. Moramo sicer ugotoviti, da je od prvotnega izrazito sovražnega odnosa do organizirane dejavnosti Slovencev na kulturnem, prosvetnem, športnem in strokovnem področju prišlo do priznanja in podpora, ki so pa povsem nezadostne.

Tudi novi šolski zakon, ki bi moral uresničiti člen 4c, ne rešuje položaja slovenskega učnega osebja, ki ostane v odnosu do italijanskega še vedno diskriminirano.

Najbolj nas prizadene neizpolnjevanje člena 5, ki govori o uporabi jezika v odnosih z oblastmi. Jezik je v naših razmerah najvažnejši spoznavni znak in karakteristika za narodnostno pripadnost. Slovence, ki se začne posluževati izključno ali skoro izključno italijanskega jezika v vsakdanjem pogovoru, je že vstopil na pot asimilacije. Če še ni izgubljen on, bodo njegovi potomci. Zanimanje tujih pravice uporabe slovenskega jezika v javnosti sili slovenskega človeka v odpušitev. Nihče nas ne bo pričel, da ni odrekanje pravice uporabe slovenskega jezika v javnih uradih in na sodišču, v izvoljenih telesih, ali da niso velike težkoče, da se Slovence te pravice poslužijo, pritisk nanj, da se čimprej odpove svoji narodnosti.

Jubilje leto je torej dokaj klavrnino. V prejšnjih letih smo z zadoščanjem ugotavljali vsaj vedno globlje sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo in da so ovire za sodelovanje tu na meji vedno manjše. Ni nam prijetno, da moramo ugotovljati letos korak nazaj in zopet ponavljati, kaj se vse ne izpolnjuje v korist naše skupnosti.

Te dni se bodo na različnih ravneh razčistevala med strankami razna vprašanja, ki zadevajo celotno italijansko družbo. Od naprednih sil, ki že leta delijo odgovornost v državi, upravičeno pričakujemo, da vržejo na pogajalno mizo tudi naše probleme, ker ne more biti niti njim v čast, da 20 in več let zmanj priča-kujemo od italijanske družbe malo naporov, da postanemo enakopravni kot državljani in kot skupnost.

BORIS RACE

NA JUTRIŠNJI SEJI VODSTVA BO KD MORALA POVEDATI, KAJ HOČE

Vladna kriza je sad neodločnosti KD pri glavnih političnih izbirah

Socialisti poudarjajo, da so potrebne spremembe v gospodarski politiki, zato zahtevajo zase nekatera ključna ministrstva

RIM, 5. — Leonejeva ponedeljkova posvetovanja bodo očitno ostala v senci, kajti besedo imajo sedaj vodstva strank, predvsem pa večinske stranke KD, ki mora povedati, kako si zamišlja izhod iz krize in kakšno politiko predlaga za novo vlado na področju gospodarstva.

Ni torej naključje, če se tudi posegi predstavnikov drugih strank obračajo predvsem h KD, katere vodstvo se bo zbralo v ponedeljek.

Pisali smo že o sestanku predstavnikov vseh levih struj v krščanski demokraciji («Forze nuove», «basisti» in moretocije), ki so izdelali svoj skupni dokument za sejo strankinega vodstva. Poslanec Granelli, ki je eden izmed najvplivnejših voditeljev tega «kartela levice» je povedal v intervjuju za genovski socialistični dnevnik «Il lavoro», da levice KD odločno odklanja vsakršno možnost predhodnih volitev in zagovarja oblikovanje nove levsredinske koalicije s socialisti. Granelli je takoj dodal, da tudi drugi voditelji KD govorijo o obnavljanju levega centra, vendar se tokrat postavlja vprašanje, ali zadostuje gola formula političnega zavezništva. Levice KD meni, da je treba ustrezno spremiti tudi vladno politiko, «tako v programih, kot v strukturi» vlade.

«Vračanje k preteklosti leve sredine nima smisla», je dodal Granelli. Glede sestave vlade je Granelli dejal, da Italija preživlja čase, ko so v vladi potrebne močne politične osebnosti in jasno namignil na to, da bi jo moral voditi sam Fanfani. Znano je namreč, da Fanfani tega ne mara in bi raje ostal v vodstvu stranke.

Glede poskusov ameriškega vmešavanja v italijansko notranjo politiko pa je Granelli mnenja, da je Italija dovolj samostojna, da bo sama odločala o svoji politiki. «Boli me skrbi pustolovstvo socialdemokratov», je zaključil Granelli, ki se boji, da bo PSDI s svojimi polemikami proti socialistom ustvarila manevrski prostor na desnici KD. Za poveritev mandata Fanfaniju članov in odbornikov. Moramo sicer ugotoviti, da je od prvotnega izrazito sovražnega odnosa do organizirane dejavnosti Slovencev na kulturnem, prosvetnem, športnem in strokovnem področju prišlo do priznanja in podpora, ki so pa povsem nezadostne.

Tudi novi šolski zakon, ki bi moral uresničiti člen 4c, ne rešuje položaja slovenskega učnega osebja, ki ostane v odnosu do italijanskega še vedno diskriminirano.

Najbolj nas prizadene neizpolnjevanje člena 5, ki govori o uporabi jezika v odnosih z oblastmi. Jezik je v naših razmerah najvažnejši spoznavni znak in karakteristika za narodnostno pripadnost. Slovence, ki se začne posluževati izključno ali skoro izključno italijanskega jezika v vsakdanjem pogovoru, je že vstopil na pot asimilacije. Če še ni izgubljen on, bodo njegovi potomci. Zanimanje tujih pravice uporabe slovenskega jezika v javnosti sili slovenskega človeka v odpušitev. Nihče nas ne bo pričel, da ni odrekanje pravice uporabe slovenskega jezika v javnih uradih in na sodišču, v izvoljenih telesih, ali da niso velike težkoče, da se Slovence te pravice poslužijo, pritisk nanj, da se čimprej odpove svoji narodnosti.

Jubilje leto je torej dokaj klavrnino. V prejšnjih letih smo z zadoščanjem ugotavljali vsaj vedno globlje sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo in da so ovire za sodelovanje tu na meji vedno manjše. Ni nam prijetno, da moramo ugotovljati letos korak nazaj in zopet ponavljati, kaj se vse ne izpolnjuje v korist naše skupnosti.

Te dni se bodo na različnih ravneh razčistevala med strankami razna vprašanja, ki zadevajo celotno italijansko družbo. Od naprednih sil, ki že leta delijo odgovornost v državi, upravičeno pričakujemo, da vržejo na pogajalno mizo tudi naše probleme, ker ne more biti niti njim v čast, da 20 in več let zmanj priča-kujemo od italijanske družbe malo naporov, da postanemo enakopravni kot državljani in kot skupnost.

Govor J. Petrića na sestanku skupine neuvrščenih držav v New Yorku

NEW YORK, 5. — Skupina neuvrščenih držav svetovne organizacije je na svojem zadnjem sestanku ugotovila, da so se zadnje čase intenzivirale akcije neuvrščenih in da se je v teh akcijah okrepila solidarnost, kar je prišlo posebno do izraza v nasprotovanju poskusu nekaterih razvitih držav, da povzročijo razdor v vrstah neuvrščenih glede vprašanj surovin in razvoja. Na sestanku je bila posebej poudarjena pozornost ciperski krizi in načinu, kako naj neuvrščene države usmerijo svojo dejavnost preko koordinacijskega odbora in nove kontaktne skupine, katere članica je tudi Jugoslavija, ki je zadolžena, da pripravi osnutek resolucije o ciperskem vprašanju. Ta osnutek, ki mora temeljiti na načelih neuvrščenosti in listine svetovne organizacije, mora biti tak sestavljen, da lahko prej čimširšo podporo članice svetovne organizacije.

V razpravi je o tem vprašanju stalni jugoslovanski zastopnik v svetovni organizaciji Jakša Petrić med drugim poudaril, da nadaljevanje in poglobljanje ciperske krize zahteva stalno aktivno angažiranje vseh neuvrščenih za tako rešitev, ki bo jamčila obstoj, neodvisnost in teritorialno integriteto ter neuvrščenosti države, kajti napad na

Ljubicić zaključil obisk na Poljskem

BEOGRAD, 5. — Danes se je vrnila z obiska oboroženim silam ljudske republike Poljske delegacija jugoslovanske ljudske armade pod vodstvom tajnika za narodno obrambo armadnega generala Nikole Ljubicića. Med petdnevnim bivanjem na Poljskem je delegacija obiskala več vojnih šol in enot poljske armade.

Vprašanje nove politike vlade je, seveda, povezano z drugačno razdelitvijo oblasti znotraj koalicije. Razumljivo je, trdi na primer načelnik poslanske skupine PSI Mariotti, da se socialisti ne morejo več zadovoljiti z ministrstvi «serije B». Samo če bodo socialisti vodili pomembna ministrstva, jim bo omogočeno, da zares vplivajo na vladno politiko.

S tem v zvezi velja poudariti, da so socialisti že večkrat zahtevali zase predvsem notranje ministrstvo za uspešen boj proti fašizmu, kar tudi eno izmed ključnih gospodarskih ministrstev (zaklad, industrija ali državne sodelbebe).

Mariotti izraža tudi sum, da je PSDI izvala krizo zato, ker se hoče pri predhodnih volitvah predstaviti kot «zastavonoša protikomunizma» in zbrati glasove desnice.

PO DESETIH URAH RAZGOVOROV V URADU MINISTRA BERTOLDIJA

Prekinjena pogajanja z upravo FIAT Sindikati napovedujejo stavkovni val

Delavski predstavniki so sprejeli kompromisni predlog ministra za delo, ne pa odposlanci turinske tovarne - V ponedeljek bo minister sprejel Agnelli

RIM, 5. — Pogajanja za rešitev vprašanja krčenja delovnega urnika v tovarnah FIAT, ki so potekala s posredovanjem ministra za delo, socialističnega Bertoldija, so se po desetih urah pogovorov prekinila brez rezultata. Minister Bertoldi je na tiskovni konferenci obrazložil, da so sindikalisti sprejeli njegov kompromisni načrt v treh točkah, medtem ko je predstavnik FIAT zavrnil tretjo, bistveno točko predloga. Na tem so bila pogajanja prekinjena, čeprav Bertoldi upa, da mu jih bo uspelo obnoviti po ponedeljkovem sestanku z Gianni Agnelliem. Lastnik FIAT, ki je istčasno tudi predsednik Zveze italijanskih industrijcev, bo prišel v Rim opoldne, v jutranjih urah pa se bo sestalo tajništvo sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL s tajništvom kovinarske federacije.

Sindikati, so že povedali, da so dokazali največje mero zrelosti in odgovornosti, kar pomeni, da si FIAT ne sme pričakovati nikakršnega popuščanja. Napovedi so že, da se bodo v sredo Fiatove tovarne ustavile zaradi stavke. Istega dne bo v Turinu in pokrajini splošna stavka, medtem ko bodo v vsedravnih akcijah in možni zaostritvi stavkovnega pritiska razpravljali v ponedeljek na shodu delavskih delegatov avtomobilske industrije v Turinu.

Sindikalna federacija je zelo negativno ocenila stališča Fiatovih predstavnikov, predvsem zato, ker izhaja iz te nepopustljivosti negospodarski politični račun izživljanja vsega sindikalnega gibanja v pričakovanju skorajšnjega spopada v zvezi z vprašanjem draginskih doklade in računavanja premične lestvice.

Minister Bertoldi je čišnikarjem orisal svoj kompromisni predlog, glede katerega so sindikati izrazili svoj pristanek. Gre za tri točke. Proizvodnjo v tovarnah naj bi skrajšali, toda v obdobju med oktobrom in marcem. Sredi januarja naj bi sindikati in uprava FIAT «preverili», kako napreduje krčenje proizvodnje in odpravljanje preostalih zalog neprodanih avtomobilov. Ti prvi dve točki so sprejeli tudi predstavniki tovarne FIAT, ki pa trdovratno vztrajajo pri odklanjanju tretje točke, ki je bistvena. Namesto krčenja tedenskega delovnega urnika na tri dni (skupaj 24 delovnih ur) in seganja po dopolnilni blažini je minister Bertoldi predlagal, naj bi delo prekinili — v dobi med oktobrom in marcem — za 21 dni, namesto predvidenih 32. To bi FIAT lahko storila tako, da bi delavcem priznala plačan dopust s tremi «prazničnimi» mesostvi: osem dni za novembromske praznike, osem dni za novembromske praznike in pet dni za veliko noč.

Te točke, kot rečeno, Fiatovi predstavniki ne sprejemajo ter vztrajajo s prvotnim predlogom. Kmalu po prekinitvi pogajanj je predstavnik uprave FIAT De Pieri izjavil, da bo turinska avtomobilska industrija začela izvajati sklep o skrajšanju urnika za 72 tisoč delavcev s četrtno. Datum, ko bi začeli kriti urnike je De Pieri moral prenehati zaradi dejstva, da je takoj po objavi sklepa, že prejšnjega večera, izbruhnila v turinskih obratih «Mirafioris» stavka, ki še traja. Grožnja, da bodo izvajali ta sklep s četrtno, ko bi delavci morali po opravljenih 24 delovnih urah (v ponedeljek, torek in sredo) počivati, pomeni v bistvu nekakšno napoved zapore turinskih obratov, kar seveda ne more pomiriti duhov.

Sindikalna federacija CGIL-CISL-UIL je že napovedovala zaostritvi stavkovnega boja ter ocenila sklep uprave FIAT kot

poskus zaostritve stanja v trenutku, ko je v Italiji v polnem teku vladna kriza in je torej možnost vladnega posredovanja ali pritiska skoraj nična.

Razgovor Colombo-Simon

WASHINGTON, 5. — Italijanski zakladnik minister Emilio Colombo je imel večer več kot 4 ure dolg razgovor s svojim ameriškim kolegom Williamom Simonom. To je bil zaključni razgovor v okviru vrste ameriško - italijanskih stikov ob robu zasedanja svetovnega monetarnega sklada. Ob koncu razgovora Colombo — Simon je bilo objavljeno uradno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da sta obe državi potrdili željo po tesnem sodelovanju v okviru vseh mednarodnih organizacij za zagotovitev hitrih napredkov k taki ureditvi, ki bi omogočila boljše ravnanje mednarodnih izmenjav in prispevala k delovanju institucij.

Preiskava o delovanju visokih častnikov SID

RIM, 5. — Obrambno ministrstvo je danes v zvezi z vestmi, ki so jih objavili nekateri listi, demantiral, da je odredilo disciplinski postopek proti generalu Vito Miceliju, ki je do julija letos poveljeval obveščevalni službi SID. Miceli je bil imenovan za poveljnika tretjega armadnega korpusa, a doslej še ni prevzel nove službene dolžnosti. Zakaj?

Zato — poudarjajo nekateri listi — ker so začeli proti njemu preiskavo v zvezi s propadlim poskusom državnega udara, ki ga je vodil «črni princ» Borghese. Miceli naj bi bil obveščevalni rovarjenju bivšega poveljnika zloglasne «X Mass», a naj ne bi črnil o tem niti besedice z nikomer, še najmanj pa z obrambnim ministrom.

Sporočilo notranjega ministrstva je bilo očitno megljeno in delno nejasno. Poudarja sicer, da proti Miceliju niso sprožili disciplinskega postopka, istosčasno pa dodaja, da je Andreotti naročil poveljniku generalnega štaba admiralu Henkeju, naj ugotovi morebitne odgovornosti častnikov SID, ki so imeli stike z Gianettinjem, tudi, ko je sodnik izdal proti njemu zapornik nalog. Je možno, da bi SID redno plačeval častnike, ne da bi bil poveljnik o tem obveščen?

V ponedeljek bo predsednik republike začel posvetovanja o sestavi nove vlade, vendar so oči vseh uprte v jutrišnje zasedanje vodstva KD, ki bo morala vendarle povedati, kako si zamišlja izhod iz vladne krize in predlagati možnim zaveznikom vsaj v oblihi odgovor na ključna vprašanja gospodarskega in političnega značaja. Mnenja strankarskih prvakov, ki so tu večkrat komentirali potek vladne krize, so si namreč edina, da je

DANES

5. prihodom štafeti iz štirih smeri Primorske s te in one strani meje v Sovodnje, so se večer zvečer zaključile svečanosti v počastitev 50-letnice ustanovitve Zveze slovenskih športnih društev v Italiji. Pri sovedenjskem Kulturnem domu se je zbralo veliko število ljudi, domačinov, športne mladine, predstavnikov oblasti, delegacij in gostov z obeh strani meje, da so s svojo prisotnostjo počastili jubilej organizacije, ki je za primorske Slovence imela poleg športnega tudi izredno velik narodnostni pomen. Zbrane sta nagovorila sovedenjski župan Čučut in predsednik Zveze slovenskih športnih društev v Italiji Dino Roner. Ob tej priložnosti so odkrili tudi spominsko obeležje, ki bo pričevalo o tej pomembni 50-letnici

50 LET SLOVENSKEGA ŠPORTA V ITALIJI

S štafetnimi teki in s prreditami v Sovodnjah zaključuje ZSSD praznovanja ob 50-letnici ustanovitve «Združenja slovenskih športnih društev v Italiji». «Združenje» je povezovalo športna društva, ki so jih ustanovljali naši predniki po prvi svetovni vojni v naših krajih, vendar ne bo odob, če se ob tej priložnosti spominimo tudi vse športne in telesnopoljne dejavnosti, ki je začela v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja. Ta dejavnost se je širila in utrjevala do prve svetovne vojne v raznih oblikah, zlasti pa v okviru sokolskega gibanja. Po prvi svetovni vojni so sokolska društva bila pod večjim pritiskom. Zato in zaradi novih tokov v telesni kulturi so začela prevladovati športna društva, v katerih so gojili še prej znano kolesarstvo, nogomet in za dekleta hazeno. O življenjski tehi društev priča dejstvo, da so v okviru «Združenja» imela v letih 1926-27 lastno nogometno prvenstvo, ki se ga je udeležilo 14 društev in tudi lastni turnir v hazeni.

12. junija 1927, v času ko je «Sportno združenje» prirejalo lahkoatletski tekmovalstvo, so se v Trstu zbrali fašistični vodje in odločili o usodi slovenskih in hrvaških organizacij. «Sportno združenje» je bilo razpuščeno že 17. avgusta 1927, ker je iz poročila tržaške policije izhajalo, «da so včlanjena društva delovala izven italijanskega olimpijskega odbora CONI in s političnimi cilji, ki so nasprotovali nacionalnemu redu».

Nit našega športa se pozneje vleče od izletništva na kolesih do pohodov in vzponov v hribe; izraža se tudi s pasivnim oporom proti vključevanju v režimske ustanove Opera nazionale Balilla in kasneje Gioventù italiana del Littorio. Ta nit ni vedno izrazita, kajti prevečkrat je moralo biti delovanje skrito in brez dokumentacije.

Po drugi vojni je začela antifašistična, napredna, narodnostno mešana zveza za telesno vzgojo, ki pa je pozneje razpadla zaradi zapletov mednarodnega značaja. Kadri so se porazgubili, tako da se tudi pri kasnejši obnovi športnega življenja ni moglo več računati nanje. Po letih naporov, preverjanj in izkušenj preko športnih dnevoev, tednov in iger je najprej nastal KOSIR, nato OSSI in nazadnje sedanje združenje, ki povezuje veliko več

Nit našega športa se pozneje vleče od izletništva na kolesih do pohodov in vzponov v hribe; izraža se tudi s pasivnim oporom proti vključevanju v režimske ustanove Opera nazionale Balilla in kasneje Gioventù italiana del Littorio. Ta nit ni vedno izrazita, kajti prevečkrat je moralo biti delovanje skrito in brez dokumentacije.

Po drugi vojni je začela antifašistična, napredna, narodnostno mešana zveza za telesno vzgojo, ki pa je pozneje razpadla zaradi zapletov mednarodnega značaja. Kadri so se porazgubili, tako da se tudi pri kasnejši obnovi športnega življenja ni moglo več računati nanje. Po letih naporov, preverjanj in izkušenj preko športnih dnevoev, tednov in iger je najprej nastal KOSIR, nato OSSI in nazadnje sedanje združenje, ki povezuje veliko več

bo dogovorjeni program mogoče tudi uresničiti. Zato ne zahtevamo samo korenitih sprememb v gospodarski politiki, temveč tudi nekatera izmed ključnih ministrstev. Zaostrije pa se medtem spor v zvezi s sklepom vodstva FIAT, da skrajša proizvodnjo in delovni urnik 72 tisoč delavcem. Pogajanja s posredovanjem ministra za delo Bertoldija, ki je izdelal kompromisni predlog, so bila po desetih urah prekinjena. Jutri bo Bertoldi sprejel še Agnelli

ALDO RUPEL

PISMA UREDNIŠTVU

Špoštovani g. urednik,

Nekaj bi rad pripomnil k informativnemu poročilu Marka Kravosa, predstavnika ZTT jugoslovanskega založnika, objavljenega v Primorskem dnevniku v nedeljo, 22. t.m. Predstavnikom založniških hiš iz Slovenije in drugih jugoslovanskih republik je pesnik Marko Kravos v Kulturnem domu v Trstu podal informativen pregled o slovenskem založništvu po drugi svetovni vojni, po prvi svetovni vojni in deloma pred njo na ozemlju nekdanje Primorske pod Avstrijo, nekdanje Primorske pod Italijo in sedanjih Slovencev živečih v Italiji.

Z zanimanjem sem bral to poročilo. Prvič zato, ker je dokaz, da tudi mlajši rod krepko nadaljuje delo svojih predhodnikov na knjižnem in književnem področju, in drugič, ker vnovič spomni sodobni svet in rod tudi to področje dejavnosti in ustvarjalnosti naše skupnosti v težkih (pod Avstrijo) in zločinskih časih (pod fašizmom).

Seveda v tako strnjem pregledu ni bilo mogoče povedati mnogo, vendar so navedena dejstva, dogodki in številke tako pomembni, da jih je človek vesel in ni izključeno, da so nekaterim bili celo novi ali vsaj prikazani v doslej še ne dovolj osvetljeni luči.

V tem prikazu pa sem vseeno pogršel nekaj važnega, zaradi česar v podani sliki, čeprav brez ambicij in informativni, manjka neka važna sestavina. Tu mislim na Gorško Matico. Ne vem, ali gre na rovaš sestavljalca poročila zamejnega gorške Mohorjeve družbe z Gorške Matice, ali pa je v obliki podatkov in naglici nekake izpade književna zadruška Gorška Matica. Zato nekaj zgolj informativnih, ne kritičnih pripomb v tem pogledu, s čimer pa ni rečeno, da bi hotel gorški Mohorjevi družbi karkoli vzeti ali zmanjšati njen pomen.

Imeli smo namreč po prvi svetovni vojni na Primorskem tudi književno zadrugo Gorško Matico. Ta je vsako leto izdajala bogat in pester Koledar (po navadi je izšel za semenj sv. Andreja v Gorici) in skoki dolgo vrsto let do druge svetovne vojne skupno s tri do štiri letopisnimi, ali poljudno-znanstvenimi deli z raznih področij. In vse to v največjih težavah, ki si jih sedaj težko zamislimo in predstavljamo, ker takrat tudi v tem pogledu ni bilo odprte meje.

Duša tej dejavnosti so bili predvsem France Bevk, po krivici malo poznani humoristični pisatelj Damir Feigel, ki je urejal Koledar, prof. Andrej Budal in prof. Lavo Čermelj. Predvsem za vsakoletno knjižno zbirko so ti prispevali kako delo s pravim imenom ali s psevdonimom. Te knjige so se tiskale dolgo vrsto let v tedanji tiskarni Edinost, tako imenovani po političnem društvu Edinost, katere ustanovitev sega sto let nazaj in v kateri se je tiskal dnevnik Edinost skozi petdeset let. Leta 1927, ko je bila ukinjena, je Edinost bila sploh najstarejši tiskrat izhajajoči dnevnik v Trstu.

Vsi tiskarji so opravljali svoj posel v težkih in pogosto nevarnih razmerah z nesebičnostjo in poštrevnostjo, ki jih lahko navdihuje samo globoka vera in prepričanje v pravičnost in pravilnost lastnega dela.

Lavo Čermelj je v tej dobi dal pobudo za ustanovitev književne družine «Luč» v Trstu. Vsaka njena izdaja je obsegala zbornik s poljudno-znanstvenimi ali za manjšino drugače aktualnimi članki (n. pr. Ferdo Kleinmayer o šolstvu, Čermelj o drugih zaskrbiljujočih problemih) ter eno ali dve leposlovni ali poljudno-znanstveni knjigi.

Poleg tega je izhajala v Trstu, vedno na Čermeljevo pobudo, Biblioteka za pouk in zabavo. Vse to navajam v naglici in po spominu, zlasti ker sem tudi kot korektor pri Gorški Matici in po Čermeljevem odhodu v Jugoslavijo in moji vrnitvi iz ječe v Trst kot urednik zbirke «Luč» in Biblioteka sodeloval pri teh izdajah. To je bilo razumljivo, ker sem bival v Trstu, kjer so se knjige tiskale. Nemajhen delež pri tem delu je imel pok. prof. J. Kosovel.

Vsaka letna naklada teh knjig je šla v tisoče in tisoče izvodov in njih razpečevanje je spet poglavje zase.

Naj mi Marko Kravos ne zameri, če sem si dovolil dodati gori navedeno, kar bi dalo morda povod za preskrbel zaželeni voziček?

danes ob obali

TRGOVINE

V Kopru bosta v nedeljo dežurali Market JESTVINA na Titovem trgu ter samopostrežna trgovina NANOS v Kidričevi ulici.

V Izoli bo v nedeljo dežurala trgovina KOŠAKI v Gorkijevi ulici. Trgovine v Piranu, Luciji in Portoržu začasno ne dežurajo.

LEKARNE

V nedeljo dopoldne so odprte vse glavne lekarne v obalnih mestih, za nujne primere pa je popoldanska dežurna služba.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna zdravniška služba. Tako v Zdravstvenem domu v Kopru, kot v zdravstvenih ustanovah v Izoli in Piranu, dobite od sedme ure jutraj v nedeljo, do sedme ure jutraj v ponedeljek.

PRIRREDITVE IN ZABAVE

Čez nedeljo bodo na obali odprti vsi zimski plavalni bazeni, kegljišča, teniška igrišča in drugi športni objekti. Zvečer bodo igrali v vseh večjih lokalih zabavni orkestri, barske programe pa si lahko ogledate v hotelu Triglav v Kopru, v Palacu, Centralu in Metropoli, v Portoržu ter pri Treh papigah v Piranu.

Ob 19. uri bo v Hravotljivi tradicionalna šagra, otal bo narodno zabavni ansambel Otavija Brajka.

Ob 20. uri v Šmarjeh tradicionalna šagra in velika plesna zabava. Igral bo zabavni ansambel Zvoneta Bukovca.

SPORT

Izola - Merktor ob 15. - prvenstvena nogometna tekma republiške lige.

izpopolnitev slike o tej dejavnosti Slovencev v Italiji.

Zanimivo bi bilo podrobneje obravnavati šikane oblasti proti Gorški Matici, n.p.r. zahtevo o prevodu naslova Bevkove knjike «Mrtvi se vračajo» v italijansko (koliko platnic s tem slovenskim naslovom in italijanskim prevodom sva z rajnkim učiteljem preizkusila in pripravila, preden sva zadovoljila takratno tržaško prefekturo) ali zavlačevanja za izdajo dovoljenja za zbirke Gorške Matice, književne družine «Luč» in Biblioteka za pouk in zabavo. In vsi premenjeni prijemi za dosego odobritve takega dovoljenja.

Koliko trpkega smeja in koliko škode je zaradi tega nastajalo. Marku Kravosu pri njegovem delu mnogo uspeha in vso srečo!

A. K.

Špoštovano uredništvo!

Ob priložnosti vstopa v veljavno deželno zakon št. 48 z dne 11. septembra 1974, ki vsebuje deželne norme za področje stanovanjskih gradenj, sta napisali, da predvideva zakon «na pobudo svetovalca šoke tudi olajšave za popravilo hiš na kraskem in na gorskem področju» (Pd 22. septembra letos). Na to Vašo pripombo Vam je deželni svetovalec Mario Coli poslal pismo, ki je bilo objavljeno 29. septembra, v katerem ugotavlja, da je ta Vaša trditve netočna, ker da gre za zakon, ki «predvideva določene olajšave za izseljence, popravila hiš pa ne omejuje, niti v zvezi z gorskimi področji, niti v zvezi s Krasom, niti v zvezi z zgodovinskimi središči».

V zvezi z omenjeno Vašo pripombo ter pismom deželnega svetovalca Colija, bi rad pojasnil sledeče:

1) Deželni prispevki za popravilo, razširitev, oz. modernizacijo starih hiš so bili stalna skrb Slovenske skupnosti v deželnem svetu, zato sem v njenem imenu že v prejšnjem mandatu dobil vložil zakonski predlog (št. 411/73), po katerem bi morala dežela dajati prispevke vsem tistim, ki si predelujejo stare hiše in jih preurejajo v smislu potreb sedanjega časa.

2) V diskusiji o zakonskem predlogu št. 48 z dne 11. septembra 1974 (o katerem je govor v Vaši notici ter v Colijevem pismu) sem v deželnem svetu predložil resolucijo, v kateri se deželni odbor obvezuje enajst možnost dajanja prispevkov tudi tistim, ki si hočejo razširiti, sistemirati, modernizirati ali popraviti svoje stanovanjske hiše v izvenmestnih središčih, posebej pa za popravila hiš in poslopij, ki so na področjih, ki so zaščiteni zaradi krajevnih in arhitektonskih značilnosti, to je na tržaškem in gorškem Krasu, v Kanalski dolini in drugod.

To mojo resolucijo je odbornik Giusi sprejel v imenu celotnega odbora, in na to okoliščino je mislil kronist Primorskega dnevnika, ko je napisal, da predvideva zakon «pobude olajšave tudi za popravilo hiš na pobudo svetovalca šoke».

Jasno je, da bi moral sedaj deželni odbor sprejeti obveznost čimprej uresničiti v korist prebivalstva, ki si rado uredilo svoja že stara ali celo razpadajoča stanovanja in času neprimerne hiše.

3) Strinjam se s svetovalcem Colijem, ko v pismu PD pravi, da bo deželni zakon o stanovanjskih gradnjah «povzročil nova negotovanja», saj je v tem zakonu predvidena apilacija državnega zakona 865/71, ki likacija državnega zakona izredno škodljiv zakon, ker dovoljuje jemati, oz. razlaščati našo zemljo za nekaj sto lir za kv. meter. Zato sem v imenu Slovenske skupnosti v deželnem svetu tudi glasoval proti zakonskemu osnutku o stanovanjskih gradnjah, kljub temu, da je odbor sprejel mojo prej omenjeno resolucijo.

Lepo Vas pozdravljam

dr. Drago Štoka

deželni svetovalec Slovenske skupnosti

Pomagajmo invalidu

Pred dvema mesecema je 51-letni Bruno Vidmar iz Ul. Vida 13 še lahko opravljal svoj mizarski poklic in si služil kruh s svojim delom. Nenadoma pa mu je ohromel vseh spodnj del telesa, tako da ne more več hoditi, ne delati. Privezan je na posteljo in se ne more premikati, nima pa toliko denarja, da bi si lahko sam kupil primeren voziček.

Ali je med našimi čitatelji kdo, ki bi hudo prizadetemu Vidmarju rad pomagal, ga razveselil in mu preskrbel zaželeni voziček?

ZDRUŽENJE SLOVENSkih ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI

50 let ustanovitve združenja slovenskih športnih društev v Italiji 1924 - 1974

Zaključna slovesnost v Sovodnjah ob Soči

DANES, 6. oktobra 1974

ob 9. uri

Turnir v odbojki

Balinarski turnir v Doberdobi

ob 16. uri

AKADEMIJA

Nastopajo

Folklorna skupina «Sovodnje» iz Sovodnj

Folklorna skupina «Dom» iz Gorice

TVD «Partizan» iz Maribora

Kotalkarji ŠD Polet z Opčin

Zvečer prosta zabava s plesom

Jutri tri seje rajonskih konzult

Jutri se bodo na svojih sedežih sestale tri rajonske konzulte. Ob 20. uri bo imela v Ul. Mauroner 2 svojo sejo konzulta za Kjadin in Rocol, ki ima na dnevnem redu določevanje delovnega programa za novo sezono 1974/75; ob 20.30 pa se bosta sestali konzulti za Sv. Ivan ter za Škedenj in Carbolo. Na svojem sedežu na Trgu pri Bošketu bo slovaška konzulta razpravljala o gradbenih dovoljenjih ter o osnovnih zdravstvenih enotah. O teh bo razpravljala tudi konzulta za Škedenj in Carbolo, in sicer na sedežu v Ul. Ronchetto.

Otvoritev nove tovarne v Nemah

V Nemah je bila včeraj dopoldne slovesnost ob odprtju nove tovarne Italijanske kemične farmacevtske industrije. Tovarna razpolaga z najodobnejšimi tehničnimi napravami. Objekt, ki je povezan z ustanovo «Franco Tosi» iz Milana, je zahteval nad dve milijardi lir naložb. Včerajšnji slovesnosti je prisostvoval tudi deželni predsednik Comelli.

Izgubljeno-najdeno

Na ekonomatu v sobi 110 občinske palače so na razpolago lastnikom naslednji predmeti, ki so jih septembra našli na mestnih ulicah: italijanska in tuja valuta, torbe, torbice, listnice, ure, verižice, zlat obsek, vžigalnik, srajce, dežniki, suknjice, blaznjava, vesla, gumijasti čolnček in kolo.

Trčenje z avtom — voznik in avtopostopnik ranjena

Na cesti med Opčinami in Repentabrom se je včeraj popoldne pripetila prometna nesreča, pri kateri se je huje ranil voznik, 58-letni Leonardo Sgarro iz Ul. Disella 4, medtem ko se je njegova sopotnica, 22-letna Marija Sezazin iz Sežane, ki je štopala in jo je bil Sgarro vljudo vzel v svoj avto, le lažje potolkla. Preden sta prispela do Repentabroma je avto iz nepojasnjenih razlogov zavozil s ceste in treščil v zid. Oba so z rešilnim avtom Radečka križa prepeljali v bolnišnico, kjer so Sgarro sprejeli zaradi udarcev in ran po obrazu in prsih na opazovalnem kirurškem oddelku s prognozo okrevanja v dveh tednih, medtem ko so njegovi sopotnici zaradi lažjih odrgnin po obrazu dali le prvo pomoč.

Rezultati so bili za slovensko šolo posebno pozitivni. Natečaja se je udeležilo 120 držav in od povsod so prihajale pred komisijo risbe, tako da se je zbralo vsega skupaj nad pol milijona «umotvorov». Na sedež UNICEF za Italijo, ki je v Rimu, je prispelo nad pet tisoč risb. Izmed teh risb so izbrali za svetovni natečaj in razstavo, ki bo v Ženevi, le deset del. Med temi desetimi risbami iz vse Italije so kar tri iz naše dežele in sicer ena iz Pordenona, ena iz Vidma in ena iz Trsta.

naši pokrajini je torej bila izbrana ena sama risba, ki jo je napravila Erika Košuta, 9-letna šolarica, ki obiskuje slovensko osnovno šolo v Ul. Donadoni.

UNICEF razpisuje tekmovanje na temo. Letošnja tema je bila ilustracija iz pravljice «Mali predsednik», ki jo je v ta namen napisal sloviti filmski igralec in režiser Peter Ustinov.

Erika Košuta je živo in prepričljivo prikazala to zgodbo. Narisala je namreč dečka, ki se igra z medvedkom v kopalnici ter žalostnega palčka, ki bi se hotel smučati, vendar tega ne more, ker ni snega. Zato je deček, ki je hotel na vsak način razveseliti palčka, napravil toliko milnice iz očetovega mila za britje, da se je palček na njej lahko smučal.

Priznanje, ki ga je prejela mala Erika Košuta za svoj izdelek je ponovno priznanje našim šolam, šolarjem in učiteljem. Naši otroci so že velikokrat sodelovali in prejeli priznanja, tudi pre nagrade, na raznih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Za kroniko dodajamo, da Erika Košuta prihaja iz razreda, ki ga poučuje Maruska Gerdol-Kuretova. Mali Eriki čestitamo.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V MACKOLJAH

Organizatorji praznika česeni 100 tisoč lir, Bruno Slavec (Mackolje) št. 107) 10.000 lir, Mira Smotlak (št. 92) 15.000 lir, Albert Tul (št. 45) 10.000 lir, Smotlak-Gorjan (št. 50) 10.000 lir, Pavel Smotlak (št. 79) 5.000 lir, Mirko Slavec (št. 65) 5.000 lir, Lucijan Zobin (št. 88) 10.000 lir, Kristina Tul 10.000 lir, Ivan Tul 10 tisoč lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Namesto cvetja na grob ob 1. obletnici smrti Anice Danev daruje mama Gizela 2.000 lir.

P. R. in O. F. darujeta 100.000 lir za Dijaško matico.

V spomin mame prof. Anke Prinčič daruje prof. Ada Bezenšek 5000 lir za šolsko blagajno srednje šole F. Erjavca v Rožanu.

V spomin pokojnih sester Adele in Pavle ter brata Viktorja Metelko daruje sestra Viktorija 10.000 lir za Kulturni dom Prosek Kontovel.

Dragemu prijatelju Ivanu Sosiču v spomin daruje Peter Vidau 2000 lir za PD Tabor.

Ob 4. obletnici smrti nepozabnega moža in očeta dr. Miroslava Legeše daruje družina 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin pok. Josipine Prinčič darujeta družini Saksidia in Spagnoli 10.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin pok. Urše Pavlič daruje Vesna Zahar 3000 lir za Dijaško matico.

Drago Krmec daruje 3000 lir za SD Breg.

Ob 1. obletnici smrti Anice Danev daruje mama Gizela 2.000 lir za Dijaško matico.

Erika Košuta na razstavi UNICEF

Mala Erika in njene risbe

Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF) že dolgo let razpisuje risarske natečaje za otroke od 8. do 15. leta starosti. Ustrezna tekmovanja so svetovnega značaja in so jih povsod po svetu vršili že dolgo let, zadnja leta pa tudi pri nas. Maja letos so ravateljstvo šol doblila ustrezno okrožnico in takoj razposlala po šolah navodila. Otroci slovenskih šol so se torej letos prvič udeležili tega natečaja.

Rezultati so bili za slovensko šolo posebno pozitivni. Natečaja se je udeležilo 120 držav in od povsod so prihajale pred komisijo risbe, tako da se je zbralo vsega skupaj nad pol milijona «umotvorov». Na sedež UNICEF za Italijo, ki je v Rimu, je prispelo nad pet tisoč risb. Izmed teh risb so izbrali za svetovni natečaj in razstavo, ki bo v Ženevi, le deset del. Med temi desetimi risbami iz vse Italije so kar tri iz naše dežele in sicer ena iz Pordenona, ena iz Vidma in ena iz Trsta.

naši pokrajini je torej bila izbrana ena sama risba, ki jo je napravila Erika Košuta, 9-letna šolarica, ki obiskuje slovensko osnovno šolo v Ul. Donadoni.

UNICEF razpisuje tekmovanje na temo. Letošnja tema je bila ilustracija iz pravljice «Mali predsednik», ki jo je v ta namen napisal sloviti filmski igralec in režiser Peter Ustinov.

Erika Košuta je živo in prepričljivo prikazala to zgodbo. Narisala je namreč dečka, ki se igra z medvedkom v kopalnici ter žalostnega palčka, ki bi se hotel smučati, vendar tega ne more, ker ni snega. Zato je deček, ki je hotel na vsak način razveseliti palčka, napravil toliko milnice iz očetovega mila za britje, da se je palček na njej lahko smučal.

Priznanje, ki ga je prejela mala Erika Košuta za svoj izdelek je ponovno priznanje našim šolam, šolarjem in učiteljem. Naši otroci so že velikokrat sodelovali in prejeli priznanja, tudi pre nagrade, na raznih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Za kroniko dodajamo, da Erika Košuta prihaja iz razreda, ki ga poučuje Maruska Gerdol-Kuretova. Mali Eriki čestitamo.

GROZDIJE za VINO

SUPER ortofrutticolo

Ul. Flavia (zadnja postaja avtobusa proge št. 19)

TELEF. 810321

TRST

ZA TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR darujejo: podporni člani Daniele Giovanni (Ertia S. Anna) 3000 lir, Pepka Sosič (Opčine) 5000 lir, Slava Čebulec (Opčine) 5000 lir, Anica Valič (Opčine) 5000 lir.

Kakor vsako leto prvo nedeljo v oktobru BOMO TUDI DANES, NEDELJA, 6. OKTOBRA priredili notranjo razstavo s prostim vstopom za javnost od 17. do 21. ure

Vsem obiskovalcem, tudi otrokom, bomo dali brezplačne kupone za udeležbo pri žrebanju naslednjih nagrad:

1. tričetrtinska krznena jopica iz trebuškov Ratmoussque z ovratnikom iz svizca

2. 6 bonov za nakup blaga po 30.000 lir

3. 6 bonov za nakup blaga po 20.000 lir

4. 30 bonov za nakup blaga po 10.000 lir

Izžrebane nagrajene številke bodo objavljene v Primorskem dnevniku v nedeljo, 13. oktobra

Malčkom v spremstvu balonček GODINA!

Letos bo naša razstava v notranjih prostorih še bolj pomembna, ker bomo isti dan otvorili novi veliki oddelek — atelje z dragocenim krznom v Ul. Carducci 12, in ki je povezan z našimi drugimi oddelki. Ob tej priliki — presenečenje vseh presenečenj — boste lahko občudovali

največjega moža na svetu!

CONFEZIONI

Godina

UL. CARDUCCI 10

Stalno slovensko gledališče v Trstu

Vas tudi letos vljudo in prijateljsko vabi k vpisu ABONMAJA za sezono 1974-75:

REPERTOAR

V ABONMAJU

Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR (komedija v štirih dejanjih)

Ferenc Molnar: LILIOM (komedija v sedmih slikah s prologom — prvič v slovenščini)

Luigi Squarzina: TRI ČETRTINE LUNE (drama v dveh delih — prvič v slovenščini)

Thornton Wilder: DRUŽINA ANTROPUS (fantastična komedija — prvič v slovenščini)

GOSTOVANJE GLEDALIŠČA IZ SLOVENIJE

GOSTOVANJE IZ HRVATSKE (glasbena komedija)

IZVEN ABONMAJA

Charles Maurice Hennequin: ANATOLOV DVOJNIK (komedija v treh dejanjih)

Stanko Majcen: APOKALIPSA (z dodatkom motivov iz Risanja)

Pavel Golia: JURČEK (otroška predstava)

OSTALA GOSTOVANJA

SLOVENSKA POKLICNA GLEDALIŠČA

JUGOSLOVANSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

MAKEDONSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Vpisovanje abonmentov od 7. oktobra dalje pri glavni blagajni Kulturnega doma od 8. do 14. ure

Abonmajske izkaznice so na razpolago v Tržaški knjigarni

VRSTE ABONMAJEV

RED A (premierski)

RED B (prva sobota po premieri)

RED C (prva nedelja po premieri)

RED D (mladinski v sredo)

RED E (mladinski v četrtek)

RED F (okoliški - popoldanska predstava na dan praznika)

RED G (mladinski)

RED H (mladinski)

RED I (mladinski)

RED J (mladinski)

CENE ABONMAJEV ZA SEDEM PREDSTAV

PARTER I. (sredinski sedeži)

PARTER II. (ostali sedeži)

BALKON

Premiera

Ponovitve

14.000 lir

8.000 lir

11.000 »

6.000 »

3.000 »

S PRIHODOM ZADNJIH NOSILCEV ŠTAFETNIH PALIC IZ ŠTIRIH SMERI PRIMORSKE V SOVODNJE

VELIČASTNA ZAKLJUČNA PROSLAVA 50-LETNICE USTANOVITVE SLOVENSKE ŠPORTNIH DRUŠTEV

Odkritje spomenika v počastitev obletnice - Priložnostna nagovora župana Čučuta in predsednika ZSSD Dina Ronerja - Prisotnost predstavnikov oblasti, delegacij in gostov z obeh strani meje

Z mogoco manifestacijo se je včeraj zvečer zaključil v Sovodnjah pred Kulturnim domom, kjer je postavljen lep športni spomenik, delo goriškega arhitekta dr. Jožeta Čaja, tek štirih štafet, ki so do spele v to našo slovensko vas z vsega slovenskega ozemlja, kjer so v letih pred fašizmom delovala slovenska športna društva. Za to priložnost se je v Sovodnjah zbralo veliko ljudi, zlasti domačinov in mladine, ki se niso ustrašili pravega zimskega vremena. Hoteli so prisostvovati tej pomembni športni manifestaciji, v kateri je sodelovalo več sto mladih atletov iz zamejstva in iz matične domovine.

Tačno ob napovedanih 19. uri so zadnji nosilci štafetnih palic skupno prišli v spremstvu drugih mladih atletov na cilj pred spomenikom. Zadnji tekači so bili mladi Benečan Ladislav Predan, ki je nosil palico, ki so jo prinesli iz Režije in Benečije, Marina Fili iz Tolmina, ki je prinesla palico z goriškega ozemlja na jugoslovanski strani, Marjan Matevčič iz Izole, ki je prinesel palico z obalnega področja ter Sonja Milčič, ki je prinesla palico tržaških in goriških športnikov.

Pred spomenikom so atleti izrekli prispevek, ki je bil prebran v imenu organizatorja proslave 50-letnice ZSSD sporočajo, da bo današnja akademija v primeru slabega vremena v Gorici, v telovadnici v dolini Korna.

Čili palice sovedenjskim športnikom Patriciji Batistič, Ivo Čotiču, Danil Florin in Ivo Rojcu ter jim prinesli tudi pozdrave iz svojih krajev. V imenu sovedenjskih športnikov se jim je zahvalila Patricija Batistič.

Na odru za Kulturnim domom je nato Tržaški partizanski pevski zbor zapel dve pesmi, nakar je spregovoril sovedenjski župan Jožef Čučut, ki je dejal med drugim:

«Naj mi bo dovoljeno, da v imenu uprave, ki jo zastopam in tudi v svojem imenu, izrečem pozdrav in dobrodoščilo vam vsem, ki ste se odzvali skupnemu vabilu Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in občinski uprave.

Vse sovedenjsko prebivalstvo se čuti izredno počašeno, da je bil prav naš kraj določen za središče te pomembne manifestacije, ki ima na eni strani namen praznovanja 50-letnice ustanovitve prvega športnega društva v Italiji, na drugi pa še mnogo važnejši namen uditve in okrepitve sodelovanja med športnimi društvi tostran in onstran državne meje.

Občinska uprava izreka ob tej priložnosti organizatorjem današnje slovesnosti, kakor tudi domačemu športnemu društvu, vse priznanje za njihovo poštrevnost in trud, ki gre v prvi vrsti v prid naši mladini, ki se s športnim uestvovanjem krepi in koristno izrablja svoje mladostne energije, obenem pa tudi vsej naši narodni skupnosti, kateri tudi športne organizacije pomagajo, da se vedno bolj uveljavlja v svoji dolgoletni borbi za obstoj.

Naj zaključim z voščilom, da bi današnja jubilejna proslava dala pobudo za še večji razmah slovenskega športa v Italiji in da bi se sodelovanje med manjšinskimi športnimi društvi in sorodnimi društvi večinskega naroda in športni organizacijami matične domovine, še bolj poglobilo in utrdilo. V imenu občinske uprave zagotavljam Združenju športnih društev, kakor tudi domačemu društvu, da bo občina, kakor doslej, tudi v bodoče po svojih močeh pomagala pri realizaciji njihovih hvala vrednih pobud.

Za njim je imel priložnostni govor predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Dino Roner, ki je dejal:

V imenu ZSSD pozdravljam prisotne športnike in ljubitelje športa ter vse predstavnike športnih, prostevnih in družbenopolitičnih organizacij. Z današnjo proslavo zaključujemo praznovanje važnega jubileja — 50-letnice ustanovitve Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Združenje je povezovalo športna društva, deloma jih ustanovilo po prvi svetovni vojni po naših krajih in katerih začetke najdemo že ob koncu preteklega stoletja v oblikah sokolskega gibanja, kolešarstva in podobnih dejavnosti. Združenje je delovalo le tri leta, potem pa je vse gibanje naše narodnostne skupnosti — na vseh področjih — moralo v ilegalo. Tako je moral tudi šport skupaj z mladinskimi društvi najti drugačne oblike uestvovanja. Ko je v mestih in vaseh začel odsev plamenov, ki so požigali naš Kulturni dom BALKAN v Trstu in so divji črnorajčki z oljem in pretopi pobijali slovenske rodoljube, ko se še ni posušilo črnilo na listinah prisilne prodaje Trgovskega doma v Gorici, tedaj se je mladina že zbirala in začela zahajati v planine, ki so ji edine v odmevih ponavljale slovensko besedo. Sledil je pasivni odpor vključevanju v fašistične športne ustanove. Med NOB ni bilo časa za športna uestvovanja, kajti glavno

VČERAJ NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Razprava o bodočnosti tržiškega pristanišča

Sestanka so se udeležili politični in gospodarski zastopniki

V dvorani trgovinske zbornice so se včeraj zbrali zastopniki krajevnih uprav, sindikatov, deželne uprave, strank in trgovskih operaterjev, da bi proučili predloge za bodočo upravo pristanišča v Trzinu. Sestanek je sklical trgovinska zbornica v Gorici, katere predsednik Lupier je tudi v uvodni besedi poudaril, da enkrat znano stališče zbornice za bodočo upravljanje tržiškega pristanišča. Trgovinska zbornica se namreč zavzema za ustanovitev samostojne ustanove, ki bi upravljalna to pristanišče. Sindikati pa so proti taki rešitvi in se zavzemajo za širšo ustanovo, v kateri naj bi bila zajeta vsa pristanišča naše dežele.

Za Lupierjem je govoril predsednik tržiškega pristanišča Tonutti, stališče pristaniščnikov je orisal konzul pristaniške družbe Pizzigiacco. V debati so se v dopoldanskem delu seje oglasili operater Marzari, pristaniški delavec Di Bert, operater Parisi, poslanec M. Martina, deželni svetovalec S. Zorzenon in direktor tržiškega pristanišča inž. Colautti. Debatu se je nadaljevala popoldne, zaključne besede pa je povedal deželni odbor, ki za industrijo in trgovino Stopper. Zaradi pomanjkanja prostora bomo daljše poročilo o sestanku objavili v tokrovi številki.

Interpelacija PSI o delegiranih dekretih

Pokrajinska svetovalca PSI Se-mola in Waltrich sta poslala pred-

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst V OKVIRU III. KULTURNEGA SREČANJA ALPE - ADRIA

IVAN CANKAR Za narodov blagor

Komedija v štirih dejanjih

V gledališču »Verdi« v Gorici, 10. oktobra 1974 ob 21. uri.

(Predstava v abonmaju)

V TOREK BO PEVSKI ZBOR »JEZERO« PRIČEL Z VAJAMI

Pevsko uestvovanje v Doberdobi je še vedno glavni vir kulture

Odborniki si obetajo pristop k zboru mladih in tudi izkušenih pevcev - Številne društvene pomanjkljivosti bodo predmet razprave na prihodnjem občnem zboru p.d. »Jezero«

S trgatvijo se končajo največja kmečka zbora na polju. Izmene polnih dopustov v tovarnah in šolske počitnice so tudi pri kraju. Začenja se prehod jeseni na mrzlo zimsko obdobje, čas, ko na vasi oživljajo športne in prosvetne dejavnosti. Športniki so s pripravami na razna prvenstva že krepko v razmahu, medtem ko se prosvetariji šele pripravljajo na novo sezono.

Tudi pevci doberdobskega pevskega zbora »Jezero« vneto razmišljajo o novi sezoni, ki se pravkar pričenja. V torek, 8. oktobra, zvečer se bodo prvič zbrali na vajah in se pogovorili o bodočem delu. Še pred zimo čaka doberdobske pevce vrsta zahtevnih nastopov v Jugoslaviji in zamejstvu. Poleg vsakoletnih obiskov v Laškem in Purlanji ima zbor v načrtih še nastopa

na Prešernovi proslavi in na pevski reviji »Primorska poje« ter več srečanj s sorodnimi zbori. Omeniti je treba, da je te dni zbor prejel vabilo na važen nastop v Sloveniji, zato pevodvaja profesor Silvan Križančič že skrbno pripravlja program, ki ga bo zbor v naslednjih dneh moral naštvirati. Poleg odziva vseh starih pevcev računajo odbor, da se bodo leto pridružile zboru nove sile mladih in starejših že izkušenih pevcev. Dejstvo je, da zbor številno in kakovostno že več let niha. Skoda je, da se v vasi kot je Doberdob, ki ima bogate glasbene tradicije, številni zreli in izkušeni pevci izogibajo pevskega zbora. S takšnim zadržanjem ne škodujejo samo razvoju petja v vasi, temveč tudi tudi lastno kulturno izobrazbo. Delo in družinska opravila niso vedno zadostni razlog, da bi ne pristopili k pevske-

mu zboru, saj bi se takih izgovorov lahko posluževali tudi tisti pevci, ki že vsa povojna leta vestno vadijo in nastopajo. Posebno velja ta ugotovitev za mladino.

Odborniki prosvetnega društva »Jezero« pa ne skrbijo samo za pevski zbor. V načrtih imajo tudi kopicu pobud, predvsem za potrebe mladih ljudi. Na tem področju bo treba še razmišljati, kakšne pobe sprejeti, da se mladi pritegnejo h kulturnemu uestvovanju. Prav pri mladini se opažajo najhujše pomanjkljivosti v poznavanju kulture lastnega naroda in s tem v zvezi njihova odtujenost od problematike slovenske manjšine v zamejstvu. Takšne in podobne težkote, ki se iz leta v leto kopičijo v Doberdobi, in ne samo v Doberdobi, bi moral predvsem podrobno analizirati prihodnji občni zbor društva.

GORIŠKI DNEVNIK

50 let ustanovitve združenja slovenskih športnih društev v Italiji 1924 - 1974

Zaključna slovesnost v Sovodnjah ob Soči

DANES, 6. oktobra 1974

ob 9. uri
Turnir v odbojki
Balinarski turnir v Doberdobi
ob 16. uri
AKADEMIJA
Nastopajo
Folklorna skupina »Sovodnje« iz Sovodenj
Folklorna skupina »Dom« iz Gorice
TVD »Partizan« iz Maribora
Kotalkarji ŠD Polet z Opčin

Zvečer prosta zabava s plesom

(Nadaljevanje na 8. strani)

OBRAČUN DOSEDANJEGA PLODNEGA DELOVANJA SPZ

V okviru Slovenske prosvetne zveze na Goriškem je bilo v prvi polovici leta 100 prireditvev

Tem je treba dodati še množične poletne prireditve - Protest zaradi nameravane odprave dveh razredov na trgovski šoli - Tudi letos prireditvi v Ronkah in Krmini

Društva, včlanjena v Slovensko prosvetno zvezo na Goriškem in tudi SPZ sama, so imela v prvi polovici letošnjega leta približno sto prireditvev in nastopov. Ta pozitivni obračun so obravnavali na seji goriških članov odbora SPZ in predsednikov društev, ki je bila v četrtek zvečer v Gorici. To je bil prvi jesenski posvet, kateremu so v kratkem sledili še drugi, da bi se na njem obravnavali jesensko-zimsko delovanje društev včlanjenih v SPZ. V poletnem razdobju pa je bilo še vrsta drugih prireditvev večjega praznovanja važnega jubileja — 50-letnice ustanovitve Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Združenje je povezovalo športna društva, deloma jih ustanovilo po prvi svetovni vojni po naših krajih in katerih začetke najdemo že ob koncu preteklega stoletja v oblikah sokolskega gibanja, kolešarstva in podobnih dejavnosti. Združenje je delovalo le tri leta, potem pa je vse gibanje naše narodnostne skupnosti — na vseh področjih — moralo v ilegalo. Tako je moral tudi šport skupaj z mladinskimi društvi najti drugačne oblike uestvovanja. Ko je v mestih in vaseh začel odsev plamenov, ki so požigali naš Kulturni dom BALKAN v Trstu in so divji črnorajčki z oljem in pretopi pobijali slovenske rodoljube, ko se še ni posušilo črnilo na listinah prisilne prodaje Trgovskega doma v Gorici, tedaj se je mladina že zbirala in začela zahajati v planine, ki so ji edine v odmevih ponavljale slovensko besedo. Sledil je pasivni odpor vključevanju v fašistične športne ustanove. Med NOB ni bilo časa za športna uestvovanja, kajti glavno

tritsch. Dejal je, da smo ineli v pretekli sezoni zelo veliko predavanj, prvič je k nam prišlo Slovensko amatersko gledališče iz Trsta, povabili smo številne zbornice iz domovine, prirejane je bila revija Primorska poje v goriškem gledališču Verdi. Na vseh poletnih prireditvah je bil najmanj en dan posvečen nastopu folklornih, pevskih in recitatorskih skupin. V vrsto prireditvev, ki jih je priredila SPZ, je treba vključiti množični izlet na Gorenjsko, ki se ga je udeležilo okrog 700 ljudi z Goriškega, Obiskali so Sv. Urh, škofjo Loko in Železnike ter vzpostavili tesni stik z občino v Škofji Loki. Na posebnem sestanku so se za stopniki SPZ domenili za tesnejše sodelovanje s Škofjo Loko in pri

tem so dobili tudi podporo sovedenjske in doberdobske občine. V diskusijo so posegli številni člani Omenimo Danila Nanuta, Edmunda Košuto, Savlerja Rožiča, Zdenka Vogriča, Silvana Križmančiča, Rudija Pavšiča, Ivana Humarja. Sledila je razprava o bodočem delovanju. Podani so bili podrobni načrti za nekatera področja, o drugih pa bo razprava tekla na prihodnjem posvetu društev. Tudi letos bo prirejena abonmajska sezona Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta, v kateri sodeluje SPZ z Zvezo slovenske katoliške prosvete. Novost bo tudi glasbena abonmajska sezona, ki jo prireja na pobudo Glasbene matice v sodelovanju s SPZ in ZSKP. V teku sezone bo prirejenih pet koncertov. Prvi bo sredi novembra.

POSLEDICA PETKOVH NALIVOV

Narasla Vipava preplavila ceste tovarno v Batujah in hiše v Rupih

»Pod grapo« v Rupih je zalila pritličji dveh hiš - Voda v kleti »Pri Tomažu« - Ker je bila Soča nizka in je zato Vipava hitro odtekala, ni bilo večje škode

Goriški gasilci in karabinjerji so bili včeraj jutraj v stanju pripravljenosti, ker so prejeli z jugoslovanske strani uradno obvestilo, da zaradi padavin Vipava nevarno narašča. Dejansko je reka pričela v noči na soboto silno naraščati ter je nekaj po 10. uri zvečer včeraj bila njena gladina pri mostu na državni cesti v Rupih tako visoka, da kaj takšno silno naraščanje ni bilo nikoli prej. V Rupih, kjer je Franc Petjean s traktorjem odpeljal Ferfoljo in Tomsiča v njuno hišo, ker je bila voda »pod grapo« visoka skoraj pol metra. Vipava ni poplavljalna od leta 1926. Blatna voda je drla po dvorišču, zalila pritlični del stanovanja, ga razlila in hlev. Franc Petjean, ki v svojstvu občinskega odbornika skrbi za varnost občanov, je jutraj s traktorjem odšel tudi k Pepiju Pipanu v Gabrje, ki je ponoči ostal v hlevu, da bi pomagal živini, če bi bilo potrebno. Petjean je moral s traktorjem zabresti v meter globoke vode, da je prišel do novega hleva. Ker so pri gradnji temelje dvignili, voda ni vdrla v zgradbo. Potem ko se je Pipan doma okrepčal, se je s Petjeanom spet odpravil v hlev.

Okoli 11. ure smo v papirnici Lacceto v Rubijah srečali poveljnika gasilcev. Tiskal ga je poklical lastnik, da bi gasilci posegli, če bi bilo potrebno. Ker je voda začela upadati, njihova pomoč ni bila potrebna. Sicer pa je bila Vipava pri Malinšču, kjer napravi ovinek, deroča in prav nevarna za tovarniško skladišče.

Gasilci so posegli samo na e-nem kraju, v gostilni »Pri Tomažu« v Gabrju, kjer so ponoči nobili zapreti vrata na odtokni cevi za izplake, tako da je voda zaradi naraščanja gladine pritekla v klet in jo poplavlja.

Z mosta pri Rupih je bil pogled na naraslo Vipavo zares zaskrb-ljujoč, saj je voda poplavlja polja na obeh bregovih. Pod vodo so tudi vsa koruzna polja med Rupo in Mirnom. Za razliko od poplave izpred petih let je Vipava včeraj zelo hitro odtekala. Vse drugače pa bi bilo, če bi bila tudi Soča narasla in bi preplavila bregove. V takšnem primeru bi imeli v občini Sovodnje neprimerno huje poplave, pod vodo pa bi bile tudi niše ev vasi.

Kakor smo omenili, je gladina Vipave okoli 11. ure pričela upadati ter se je voda do večera že pričela vracati v strugo.

Na jugoslovanski strani je Vipava preplavila ceste v Mirnu, Renčah, Dornberku in Potočah in prekinila promet. Vdrla je v tovarno poljedelskega orodja v Batujah ter poškodovala 90 električnih motorjev ter več težkih strojev, ki jih delavci niso mogli prenesti na varno. Skoda je zelo velika. Narasla je tudi Idrija, ter preplavila cesto pri Trebuših. Deževja v Posočju ni bilo toliko, da bi Soča na-

Posebno pozornost so posvetili tudi šolskim vprašanjem. Ostro so ožigosali odločitve pristojnega ministrstva v Rimu, da ukine četrti in peti razred slovenske trgovske šole v Gorici. Ta odločitev hudo udarja po slovenski šoli in škoduje celotnemu razvoju naše šole. Nekateri stranke, KPI, PSI, SDZ in KD so se zavzela za ohranitev te šole. Ustrezno resolucijo je odobrili tudi goriški odbor Slovenske prosvetne zveze: resolucijo bodo poslali vsem zainteresiranim ustanovam.

Govor je bil tudi o dveh večjih prireditvah v Ronkah in v Krmini. Prireditvi naj bi bili v istem organizacijskem okviru kot doslej in obe naj bi bili v novembru. Stopili bodo v stik z ostalimi društvi in organizacijami, da bi ti prireditvi najbolj uspeli. Podpredsednik zveze Savter Rožič, ki je sejo vodil, je zaželel društvom čim bolj uspešno delovanje v novi sezoni.

Naš fotograf je ujel hišo št. 15 v Rupih, v kateri stanujeta Marija in Robert Juren. Kot vidimo, je Vipava preplavila vsa polja in travnike ter vdrla tudi v hišo

PISMO UREDNIŠTVU

SPOŠTOVANI UREDNIK!

Rad bi vam opisal težave, v kateri sta ceto popolnoma zaprli in ko sem bil namenjen iz Gorice domov, v Trst, pa je bila državna cesta pri Komelu, kjer gradijo »deljico« na avtocestnem priključku, zaprta, ker sta trčila tovornjak s prikolico in osebnim avtomobil. Vozil sta ceto popolnoma zaprli in ker ni bilo blizu prometne policije, ki bi hitro posredovala in ceto odprla, je nastala kolona vozil, v kateri sem se tudi sam znašel. Ker kolikor toliko poznam Goriško, sem že pri Komelovi gostilni obrnil avto in se po stari makadamski cesti odpravil v Standerž, da bi se po industrijski cesti pripeljal na Tržaško cesto. Toda na vsem lepem sem se znašel pred prekopano ceto in ni mi preostalo drugega, kot da sem krenil skozi Sovodnje. Tamkaj je bilo čakalo novo presenečenje: most čez Vipavo namreč popravljajo in nisem mogel čez. Če me ne bi nekdo na cesti opozoril, naj zavijem na Peč, do koder pelje pot k Ožbotovi gostilni v Rupih, ki je na glavni cesti Gorica-Trst, bi se vrnil v Standerž in se domov odpravil prek Gradišča in Zagorja.

Če sem jaz imel težave z iskanjem poti, kakšne težave ima šele tujec, ki mu kraj sploh ni poznan. Ali zares ni mogoče usklajevati javnih del, ki zahtevajo cestno zaporo in koliko časa bo še potrebno čakati, da bodo »deljice« dokončali. Doslej sta minuli že dve leti, odkar je delo ustavljeno. Ker so perspektive za odprte mejne prehode pri Standeržu slabe, bo potrebno na dograditev čakati še dve leti in še dve...

(podpis)
Pripomba uredništva: Pri tržišču ceste in železnice na Tržaški cesti so še druge težave, ki bi jih graditelji ali pa občinska uprava lahko odpravili. Na razdalji dvesto metrov so nastali trije ostri ovinki, ki bi jih z manjšimi deli lahko ublažili. Predvsem pa bi morali poskrbeti za nočno razsvetljavo na teh ovinkih, ki so sila nevarni zlasti za tiste, ki kraja ne poznajo.

Jutri v Števerjanu pogreb Adele Ciglič

V goriški bolnišnici je včeraj umrla 83-letna Adele Ciglič vd. Graver iz Števerjana. Bivala je zadnje čase v Števerjanu v Dvoru s sihu, Brunom; pred nekaj dnevi je bilo slabo in so jo takoj odpeljali v bolnišnico v Gorici. Njen pogreb bo jutri, v ponedeljek, v prvih popoldanskih urah. Na pokopu

lišču v Števerjanu jo bodo pokopali okrog 15. ure.

Pokojna Adele Ciglič se je rodila v Števerjanu 3. junija 1891. Poročila se je z Antonom Graverjem, kolonom pri baronu Teufenbachu in trdo sta skupno delala na baronovem posestvu. Imela sta kar trinajst otrok, pred prvo vojno je sodelovala v števerjanski sokolski skupini ter v tedanjem domačem prosvetnem društvu in bila tudi pevka v zboru. Med prvo svetovno vojno je morala v izgnanstvo v južno Italijo, na poti sta ji umrla dva otroka, mož pa se je moral boriti za avstrijskega cesarja. V osvobodilnem gibanju med drugo svetovno vojno je sodelovala vsa družina. Sinova Karlo in Rihard sta odšla in partizane že februarja 1943 in junij pred Mussolinijevim padcem, 6. tujci 1943, padla v spopadu s fašisti pri Doblarjih. V partizanih sta bili tudi dve hčerki. Mož Anton je umrl v tej vojni.

Poleg sina Bruna živita še dve njeni hčerki, Bojana in Jožica, obe v Desklah. Naj ji bo lahka domača zemlja, prizadetim izražamo našo sožalje. Sožalje izreka tudi prosvetno društvo »Briški grič«.

Kino

Gorica
VERDI 15.15-22.00 »Amore libero«. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CORSO 15.00-22.00 »Come divertirsi con un paperino e company«. Film Walt Disneya.
MODERNISSIMO 15.30-22.00 »Il portiere di notte«. D. Bogarde in C. Rampling. Barvni film. Prepovedano pod 18. letom.
VITTORIA 15.15-22.00 »Le guerriere del seno nudo«. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CENTRALE 15.00-21.30 »Una matta, matta, matta corsa in Russia«. A. Nosciches in A. Mironov. Barvni film.

Tržič
AZZURRO 14.00-22.00 »Il portiere di notte«. Barvni film.
EXCELSIOR 14.00-22.00 »Alimentici ci arrabbiamo...«. Barvni film.
PRINCIPE 14.00-22.00 »Appassionata«. Barvni film.

Nova Gorica
SOČA »Tri supermeni in Tokju«. Italijansko - nemški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.
SVOBODA »Bajka o carju Sultanu«. Ruski barvni film ob 16.00.
»Zadnji tango v Parizu«, ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE »Cromwell«, ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.
RENCE »Pet divjih«, ameriški barvni film ob 16.00 in 20.00.
PRVACINA »Do pekla in nazaj«, ameriški barvni film ob 16.00 in 20.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 89, tel. 24-43.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

DEŽURNI ZDRAVNIKI

V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurni dr. Belli in dr. Perazzi. V Krmini in okolici je danes dežurn dr. Pagnutti; v Ronkah in Doberdobi dr. Verbanio junior; v Trzinu in Starancanu pa dr. Demitri.

Stalno slovensko gledališče v Trstu

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice
Vas vjudno vabi k vpisu abonmaja za sezono 1974-75 v Gorici

REPERTOAR

V ABONMAJU
Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR (komedija v štirih dejanjih)
Ferenc Molnar: LILLOM (komedija v sedmih slikah s prologom — prvič v slovensčini)
Luigi Squarzina: TRI ČETRTE LUNE (drama v dveh delih — prvič v slovensčini)
Thornton Wilder: DRUŽINA ANTROPUS (fantastična komedija — prvič v slovensčini)
GOSTOVANJE GLEDALIŠČA IZ SLOVENIJE
GOSTOVANJE IZ HRVATSKE (glasbena komedija)

IZVEN ABONMAJA

Charles Maurice Hennequin: ANATOLOV DVOJNIK (komedija v treh dejanjih)
Stanko Majcen: APOKALIPSA (z dodatkom motivov iz Ržarne)
Pavel Golia: JURČEK (otroška predstava)

OSTALA GOSTOVANJA
SLOVENSKA POKLICNA GLEDALIŠČA
JUGOSLOVANSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
MAKEDONSKO NARODNO GLEDALIŠČE
VSE PREDSTAVE V ABONMAJU BODO V GLEDALIŠČU VERDI V treh dejanjih
Vpisovanje abonmentov do 9. oktobra na sedežu Slovenske prosvetne zveze (pri Jožici Smet), Ul. Malta 2, tel. 2495 ter v Katoliški knjigarni, Trg Vittoria 25, tel. 2407
Abonmajske izkaznice so na razpolago na sedežu SPZ pri Jožici Smetovi.

CENE ABONMAJEV
PARTER I. 8.000 lir
PARTER II. 5.000 »
MLADINA 3.000 »

Tudi letos razpisujemo družinski abonma, ki omogoča družinski skupni obisk z osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji član doplača po 3.000 lir. Mladinski abonma velja za vse sedeže in stane prav tako 3.000 lir. Po isti ceni nudimo abonma tudi invalidom.

Za gledališke amaterske skupine, pedagoge, vzgojitelje in vse, ki se neposredno ukvarjajo z gledališkim delovanjem razpisujemo abonma (3.000 lir) za posebno predstavo v Kulturnem domu v Trstu, na kateri bo pred začetkom podana dramaturška analiza, ob zaključku pa bo sledil strokovni razgovor o vseh vidikih gledališke realizacije.

Zaradi izjemnega porasta življenjskih stroškov smo bili prisiljeni nekoliko povišati ceno abonmajev.

Abonmaji so plačljivi v dveh obrokih, od tega prvi ob vpisu, drugi do 1. januarja 1975.

ZA VSE DRUGE PREDSTAVE SSG NUDI SVOJIM ABONENTOM ZNATNE POPUSTE!

«DEMON IN EROS»
zbirka Bartolovih novel

HODIL JE S SVOJIM LJUDSTVOM...

«V. Mirk» in «M. Filej» v Mariboru

Elsa Morante: «La Storia»

Nedvomno je »La Storia« ne samo umetniško temveč tudi politično pisanje

Vodstvo Glasbene matice je — kot običajno — s tiskovno konferenco objavilo repertoar svoje abonmajske koncertne sezone 1974-75. Repertoar bo obsegal 9 instrumentalnih in vokalnih koncertov z domačimi in gostujočimi ansambli iz Slovenije in Jugoslavije. Novost letošnje sezone bo koncertni abonma tudi za Gorico, kot lani pa bo tudi v tej sezoni Glasbena matica namenila nekaj koncertov slovenskim srednjim šolam

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nova prijateljstva vam ne bodo kdove kako koristila v poslovnem življenju ali na delu, saj za nekaj dni boste zabredli v hudo krizo. Konec tedna bo pozitivnejši in spet se bodo razmere uravnale. Proučite temeljito stanje in ustrezno ukrepite. Neka oseba se vam sumljivo vsiljuje. Glede zdravja vse v redu.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Čutili se boste utrujeni, kar pa bo posledica napora, da bi z delom nadomestili to, kar v poslovnem življenju ne gre. Sicer pa se bo to stanje še nadaljevalo. Preverili boste določene koncepte in tudi sodelavce. Načrti ne bodo izpeljani. Nervoza tudi v domačem okolju, kjer bo prišlo do preprirov. Zdravje pa dobro.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Spoznali boste, da vam je nekdo podtaknil svoje načrte, ker jih sam ni mogel speljati. Trenutno razočaranje vam ne sme vzeti poguma, da nadaljujete po poti, ki ste jo ubrali. Iscite sodelavce med sposobnimi ljudmi. Finančno se boste opomogli. Moralna pobitost pravzaprav nima razloga. Prehladili se boste.

Veljaven od 6. do 12. oktobra 1974

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Čaka vas veliko dela in tudi v trenutku, ko bo kaj šlo, pa ali se zamajalo, imajte zaupanje v jutrišnji dan. Prav gotovo boste ob koncu tedna beležili lepe rezultate. Kar se tiče čustev, je potrebno, da se otreseste sumov in vse bo prav. V nasprotnem primeru boste doživljali krizo. Dobro počutje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nekoliko poguma bo treba in kako odločno potezo, kajti sicer boste zastoli. V trenutnih razmerah pa je vsaka zamuda lahko usodna. Skušajte najti kako stransko dejavnost, da se razvedrite. Neka nova prijateljstva bi vam znela postati koristna. Nove zveze bodo privabile nove stike. Zdravje ne najboljše.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne računajte s prijatelji, ko gre za interese. Tam tudi sorojstvo odpove. Kaže, da bo treba začeti z varčevanjem in hkrati se posebej zavhati rokave. Zvedeli boste za nekaj, česar niste pričakovali. Vse pa se bo uravnilo. Le v čustvenih zadevah bo prišlo do razpoko. Živčnost.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Držite se načela, da je bolje napraviti kak korak manj, toda gotov. V trenutkih krize so velikopotezni ukrepi nevarni. Ne nasledite govoricami tistih, ki bi radi živeli na tuj račun. Vsekar boste z delom zadovoljni. Nekoliko manj boste zadovoljni z razpoloženjem v domačem okolju.

SKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Iskali boste vaše družbe, kajti nekomu boste potrebni s svojimi finančnimi sredstvi ali s svojo sposobnostjo. Razmere pa vam ne bodo dopustile, da bi se angažirali. Dozirajte svoje delo, pa tudi svoje odnose s sosesko. Pazite na besede, ki znajo včasih huje udariti od biča. Novo prijeto prijateljstvo.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Pripravljeni bodite na vse, na lep uspeh, pa tudi na krepak polom. Vsekar izkoristite priliko, če vam gre kaj prav. Niso namreč dane možnosti, da se sleherni dan uveljavimo. Morda se vam bo nudila možnost, da se reorganizirate tistim, ki so vas hoteli spodbuditi. Ljubljena oseba vas ima rada. Glavobol.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Sprejmite nasvete tistih, ki so se vedno izkazali kot pošteni in zvesti sodelavci. V tem tednu boste mogli rešiti nekaj težavnih in spornih problemov, pa čeprav splošne razmere ne bodo povoljne. Sprejmite tudi nasvet osebe, ki vas ima rada in popravi napako. Kar se zdravi tiče, bodite brez skrbi. Gre za utrujenost.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Trenutek ni najbolj primeren za nove podvige ali kaj podobnega. Nasprotno, otepati se boste morali s težavami, ki so posledice vaših in njihovih napak. Preveč ste bili velikodušni in velikopotezni. Držite se skromnih mej in mer, da ne zabredete v še hujše težave. V družini bo vladalo soglasje, ki vam bo zelo potrebno. Nervoza.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Srečali se boste z ljudmi, ki niso kdove kako iskreni. Zato uberite svojo pot in s krepko voljo in ponosno žrtvovalnostjo boste speljali svoj načrt pod streho v lastno zadovoljstvo ter v zadovoljstvo tistih, ki se z vami žrtvujejo. Oprite se tudi na tiste, ki so vam vedno izkazali svojo privrženost. Zobol in še kaj.

Hodil je s svojim ljudstvom...

(Nadaljevanje s 5. strani)

tiskani besedi, ne po steklenicah vina in po udobju stanovanju, ampak po knjigah, ki stoje v knjižnicah delavca, izobraženca in kmetu.

Potem omenja v članku obisk v neki gorski vasi med tridimi kmeti, "... ki so poznali le trdo delo od jutra do večera in niso nosili smeha na obrazu. Kmet, ki je bil tako gostobeseden kot les, me je peljal v hišo in me v svoji redkobesednosti pogostil."

Presenečenje, ki je tej redkobesednosti sledilo, je Bevk takole opisal:

«Predno sem ga popolnoma razumel, se je pomaknil v kot za mizo, kjer je stala pod razpelom in sv. Duhom lesena omarica. Obrnil je ključ in jo odprl. «Tu je naša zaloga,» je dejal s ponosom, kakor da je pokazal na žitnico. In glej, pred menoj so stali v predalih vrste knjig, bilo jih je kakih par sto.»

V članku Duševna žitnica je med drugim zapisal: «Vsa tista ljudstva, ki so se zavedala važnega pomena knjige

in so zasejala navado branja v vrste najnižjih slojev, stoji danes visoko ne samo kulturno, ampak tudi gospodarsko. Zlata posledica kulture, ki jo prejemamo iz knjig, je gospodarska blagostanje.

To pomeni, da ne boš nergal in iskal po vseh žepih države, ko se približa knjižna zveza, in je čas, da se tvoja knjižnica pomnoži. Posebno vrednost ima članek Samoizobrazba. Kako je pisatelj Bevk razumel pomen samoizobrazbe posameznikov in narodov, je lepo povedal z besedami:

«Bolj ko se v prebiranju zgodovine bližamo današnjim dnem, bolj jasno vidimo, da stapa surova telesna sila v ozadije, njeno mesto pa zavzema moč duha, sila izobrazbe, ki pronicava v posameznike, v cela ljudstva in se širi čez kontinente. Samoizobrazba je njiva, ki ni nikoli izorana. In če niso roke preprežene na ročicah pluga, bo postala njiva znova ledina, zarasla z robitvami in posuta s kamenjem. Samoizobrazba na je treba kakor oskandjanje kruha. Ni treba tožiti, da se je ena ročica pri plugu zlomila, orjaji vseno.»

Ob dveletni smrti pesnika Simona Gregorčiča je Bevk med drugim v spomin pesniku izpod Krna zapisal: «Kdor pozna Gregorčiča in njegovo pesem in jo ljubi, mora ljubiti tudi našo zemljo in rod, ki sta tesno povezana z njo. Iz roda so bile rodu napisane položene ne samo v usta, ampak tudi v kri.

Strahoto svetovne vojne, teže begunstva smo prežvečeli, vse je šlo, narod in pesmi so ostale. Življenjska sila v ognju brušenih pokolenj in lepota čiste besede, ki je našla pot iz ljubečih src, so večni.»

Pesnik Ciril Zlobec je v spominskem govoru založbe «Lipa» v Kopru dne 22.IX.1970 o Bevku dejal med drugim:

«Biti Slovenec na slovenski zemlji, stati na njej danes trdnje kot večerjati, trditi trdnje kot danes. To je Brevkovo sporočilo! To je bilo njegovo življenje. To so njegove knjige.

Bevk je bil človek, ki je popolnoma jasno izbral svojo pot in vse življenje ni zašel z nje, ker je zmerom vedel, od kod je prišel in kam je namenjen. Prišel je iz temnih davnin trpljenja svojega ljudstva in se napolnil skupaj z njim v njegovo svobodo. Začel je pisati kot pesnik, toda ker je hotel zajemati iz vseh živelj studentce, se je oprijel proze, da bi se iz njegovega lesenega di, bakrenega korca odžejali tudi tisti, ki jih je strah seči po kristalni vazi.»

Lastovke v težavah

ŽENEVA, 5. — Starejši ljudje se bodo zagotovo spominjali, kako so se nekoč ljudje zanašali tudi na ptice, ko je šlo za napoved vremena. Kadar so lastovke letele zelo nizko, je prav gotovo kmalu deževalo, če so se lastovke zgodaj zbirale v jate, je to pomenilo, da bo zima zgodnja, če so v naše kraje jate skorve prihajale zgodaj, že med travljajo, je to pomenilo, da bo kmalu zima. Celo preprosti polj je vedel, kdaj bo zima. Kadar se je polj umaknil v svojo hišico in si «voh» pošteno oblepil in obsnil, je bil to znak, da je zima tu. Kaže, da je tako bilo nekoč kaj letos so se celo lastovke uštele. Njihov čut, ki jim je skozi stoletja in tisočletja najvaljal zimo in mraz in jih pravčasno opozarjal, kdaj morajo na pot ev južne dežele, je tokrat odpovedal.

Ostra zima, ki je zajela skoraj vso Evropo, jih je zajela v Švici in jim «blikirala» pot proti jugu. Občepele so v mrazu in niso mogle dalje. Pri tem pa so se izkazali dobroščni Švicarji, ki so jih polovili, jih zapeli v kletke in jih odnesli na letališča, kjer so jih izročili pilotom, da so jih «vzeli» seboj.

Piloti družbe «Swissair» so jih na rednih proгах v Nico, Rim, Barcelono in druga mesta južno od Alp in Pirenejev, spravili v toplejše kraje, kjer so jih prevzeli člani krajevnih združenj prijateljev malih živali. Ti so jih najprej spravili v tople prostore, da so se opomogli od mraza, nato so jih nahranili in davi zaradno dobro nahranjeni izpušili, da so ubrale pot proti Afriki.

Ker je v Švici še več jat lastovk, ki jih je zima presenela, se bo ta dobrodelna akcija nadaljevala, seveda kolikor se vreme v najkrajšem času ne popravi.

Razstava hobbyjev

RIM, 5. — Davi je v kongresni palači obrambni minister Andreotti odprl razstavo, ki nosi naslov «Uso-tempo» in katere namen je, prikazati vprašanje uporabe prostega časa. Andreotti si je ogledal razstavo v družbi predsednika razstave veleposlanika Venturija, organizatorja prireditve Dr. De Rossia ter drugih osebnosti.

Na razstavi, ki obsega površino nad 10.000 kv. m, sodeluje kakih 100 italijanskih in tujih družb, ki so dale na ogled občinstvu številne predmete, s katerimi naj si človek dopolni svoj prosti čas, hkrati pa prikazujejo razne možnosti človekovega izživljanja v urah, ko ni na delovnem mestu. Pravzaprav ne gre za nič posebnega, saj gre za številne hobbyje, kot na primer za zbiranje znamk, kovancev, vin, slik, mineralov, školjk itd., pa tudi razna orodja

Radio

NEDELJA, 6. OKTOBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša in Nabožna oddaja
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Napoved popoldanske prireditve «CANZONISSIMA»
13.00 DNEVNIK
16.00 Program za mladino
FANTASTIČNI SVET ČAROVNIKA IZ OZA ZORRO
16.30 Prva epizoda: Nepričakovani prihod
16.55 Slikanica: Ples ur
17.00 DNEVNIK
17.15 SPORTNE VESTI
17.40 CANZONISSIMA 1974
19.00 ZMAGOVALEC
TV film v režiji Johna Cassavetes
20.00 DNEVNIK
20.30 PROCES PROTI GENERALU BARATIERIJU
21.40 Športna nedelja
22.45 DNEVNIK

DRUGI KANAL

16.20 Konjske dirke — Prenos v evroviziji iz Pariza
19.00 ŠPORTNI DNEVNIK
19.50 Portret avtorja — Agnere Fabbri
20.30 DNEVNIK
21.00 DAN ZA DNEM
22.00 Sedmi dan: Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.20 E. Zola: V KIPECEM LONCU
10.20 Otroška matineja:
Družina Smola — PO NEZNANI POTI
11.15 KMETIJSKA ODDAJA
12.05 DNEVNIK
15.05 PTUJSKI FESTIVAL
15.55 Hokejska tekma: SZ — KANADA — prenos iz Moskve
18.20 DNEVNIK
18.25 VIDEOQ
19.30 DNEVNIK
20.00 VEČER Z IGRALCEM MIODRAGOM PETROVIĆEM — ČKALJO
20.50 Kje je moje igrišče?
21.55 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

18.20 Hokejska tekma med SZ in Kanado
19.15 Pregled tedenskega programa
20.30 SAMO ZASE SEM ŽIVELA
Celovečerni film
22.00 MEDNARODNI TURNIR V BOKSU — Posnetek iz Beograda

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Schumannov Kvintet op. 44; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Na božna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.35 Poslednje slovo — enodejanka V. Calvina; 16.30 Glasba in šport; 18.00 Nedeljski koncert; 19.00 Znanstveni motivi; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.15 Pianist Calvi; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasbeni nasveti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanje politični pregled; 15.00 Glasba in narod; 15.30 Plošče; 16.10 Poskočice; 16.30 Sosednji kraji in ljudje; 16.50 Glasba po željah; 18.10 Nedelja na športnih igriščih; 18.45 iz Jugotonevga juke boxa; 19.30 Glasba v večeru; 21.00 Športna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 9.00 Godala; 10.15 Orkestri; 11.00 Nedeljski ansambli; 12.00 Popularne plošče; 14.00 Drugi zvoki; 14.30 Neapeljske popevke; 15.30 Doma-

ča glasba; 16.00 Nogomet od minute do minute; 18.00 Simfonični orkester; 19.20 Glasbene variete; 20.20 Ponovno na sporedu z M. Ranierjem; 21.15 Kulturni spored; 21.40 Glasba in poezija.

II PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 12.00 Športna prognoza; 12.15 Pozdravljena nedelja; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 «Alto gradimento»; 14.30 Plošče; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 17.00 Športna nedelja; 17.40 Canzonissima; 19.55 O operi in glasu; 21.00 Operetna glasba; 21.25 Plošče in skeci; 22.00 Življenje in delo Eleonore Duse.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Dieter Waldmann: «Stroji stavkajo» — igra za otroke; 9.05 Se pomnite, tovariši...; 10.05 Koncert iz naših krajev; 11.50 Pogovor s poslušalci; 14.05 V nedeljo popoldne; 18.05 Marjan Marinc: Nedeljsko kosilo - radijska igra; 19.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč otroci; 20.03 V nedeljo zvečer; 22.20 Srečanja večer; 23.05 Literarni nočturno

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 8. DO 12. OKTOBRA 1974

TOREK, 8. oktobra
8.10, 9.35, 10.05, 14.10, 15.35, 16.05 TV šola; 17.35 M. Golar: Okroglo ok Veržencih - prvi del risanke; 17.50 Risanka; 18.00 Obzoriki; 18.15 Poljudno - znanstveni film «Po neznanj delfi»; 18.45 Mladi za mlade; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Ker knjiga zaživi - kulturna oddaja; 21.00 M. de la Roche: «Whiteoats z Jalne» - TV nadaljevanje; 21.50 Dnevnik.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: risanke; 21.50 Dnevnik; 20.30 Polnočni kavboj - igran film; 22.00 Peru - tretji del dokumentarne oddaje.

SREDA, 9. oktobra
8.10, 10.50, 15.25 TV šola; 17.35 Zgodba o deklici Margeriti - film; 18.05 Obzoriki; 18.20 Rudarji - reportaža beograjske TV; 18.50 Z jesenjo ponovno koncerti; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Film

tedna: «Kresna noč»; 21.40 Preludij Claudia Debussyja; 21.55 TV dnevnik.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Potovanje na daljno Arktiko - dokumentarec; 21.20 Zabavno - glasbena oddaja.

ČETRTEK, 10. oktobra
8.10 in 14.10 TV šola: Arzija itd.; 9.05 in 15.05 Angličnina; 9.35 in 15.35 Francoščina; 17.10 Obzoriki; 17.25 Nogometna tekma: Dinamo - Olimpija (prenos iz Zagreba); 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 S. Lenz: «Ura nemščine» - nadaljevanje; 21.00 Kam in kako na odhiti; 21.10 Četrtkovni razgledi; 21.40 Narodni balet s Kube; 22.15 Dnevnik.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.35 «Kmetje» - dramatičen roman v nadaljevanju; 21.35 Diagnosta: Strah - serijski film; 22.25 Spomini na sonce - zabavno - glasbena oddaja.

PONEDELJEK, 7. OKTOBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: «MILLE MIGLIA»
12.55 Tedenska oddaja o novih knjigah
13.30 DNEVNIK
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
18.15 Mala draga mizararska delavnica
Po zgodbi Astrid Lindgreenove
18.45 Prijatelj človeka
KO BI MOGLE GOVORITI
19.15 Italijanske kronike
20.00 DNEVNIK
20.40 William Wyler: AMBICIJA
22.30 Filmske premiere
22.45 DNEVNIK

DRUGI KANAL

18.45 ŠPORTNI DNEVNIK
19.00 SLOVITNI POBEGI
POBEG VOJVODE BEAUFORTA
20.00 Portret avtorja
Kipar Venturino Venturi
20.30 DNEVNIK
21.00 POLJSKA: PRVI ... ŠESTI ...
22.00 Glasba prireditve

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 9.30, 14.10, 15.30 TV šola
9.00 in 15.00 Angličnina
17.35 S. Jelincić: Fant in očala
Zagrebska lutkovna serija v štirih delih, drugi del oddaje
18.00 OBZORNIK
18.15 ZABAVNO - GLASBENA ODDAJA «TRIO»
18.45 Dojemanje sveta in sporazumevanje
19.05 Aktualna tema: Odločamo
19.30 DNEVNIK
20.00 J. Kerstnik: CIKLAMEN — drama
21.10 Sodobna oprema
21.20 Kulturne diagonale
21.50 MOZAIK KRATEGA FILMA: NOVA SVOBODA
22.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Otroški kotiček
20.15 DNEVNIK
20.30 ŽIRAFI — film iz serije «Enciklopedija živali»
21.00 GORICANI — dokumentarna oddaja o goriskih Slovencih
21.30 Zabavno - glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 14.30 Pregled slovenske tiskarje; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Barčni orkester; 18.55 Pevci in orkester; 19.20 Jazovski glasba; 20.00 Športna tribuna.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Strani iz albuma; 10.10 Otroški kotiček: Življenje v brigadi; 11.15 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 15.15 Klavirske skladbe; 16.45 Glasbeni mozaik; 17.15 Športni ponedeljek; 18.00 Izložba hitov; 18.30 Zborovski pevti; 19.30 Glasba v večeru.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Program z L. Volonghi; 13.20 Hit parade; 14.05 Stari ansambli; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna, operna in simfonična

glasba; 17.40 Program za mladino; 18.30 Knjige; 19.30 Pisan spored; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.15 Kulturni pregled.

II. PROGRAM

Poročila; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melodrama; 9.35 Radijska nadaljevanja; 9.55 Pesem za vsakogar; 12.40 «Alto gradimento»; 12.35 Dva komika; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna na reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 19.55 Giulietta Simionato v Seviljskem brivcu.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan spored pravilje; 9.20 Pet minut za novo pesništvo; 9.40 Orkestri in zabavni zbori; 10.15 Za vsakogar nekaj; 11.00 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Amaterski zbori pojo; 15.45 «Vrtljaki»; 16.30 Moda za vas; 17.00 Aktualnosti; 17.20 11.10 Srečanja; 11.30 Program z L. Volonghi; 13.20 Hit parade; 14.05 Stari ansambli; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna, operna in simfonična

22.20 Popevke.

«Četrtke» - celovečerni film z Walterjem Chirijem; 22.00 «Nocaj ste povabljeni» - dokumentarna oddaja.

PETEK, 11. oktobra
8.10, 14.10 TV šola: Matematika, Gibalni organi - Aluminij. Sestav snovi, Mi v habsburški monarhiji; 10.50 in 15.45 Angličnina; 17.25 Revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju - tretji del; 18.00 Obzoriki; 18.15 Revija folklorne - drugi del; 18.45 Energetika danes in jutri; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.50 Tedenski notranjepolični komentar; 20.00 Človek ne jezi se (skrita kamera); 20.05 Ko pride lev - slovenski film; 21.35 Propagandna reportaža; 21.40 TV kazipt; 22.00 Dnevnik.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.35 «Kmetje» - dramatičen roman v nadaljevanju; 21.35 Diagnosta: Strah - serijski film; 22.25 Spomini na sonce - zabavno - glasbena oddaja.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.35 «Kmetje» - dramatičen roman v nadaljevanju; 21.35 Diagnosta: Strah - serijski film; 22.25 Spomini na sonce - zabavno - glasbena oddaja.

Koprska barvna TV
20.00 Otroški kotiček: Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.35 «Kmetje» - dramatičen roman v nadaljevanju; 21.35 Diagnosta: Strah - serijski film; 22.25 Spomini na sonce - zabavno - glasbena oddaja.

«Ob mojem drugem obisku v Lublinu (januarja 1944 — op. T. F.) nisem več našel Wirtha. Ugotovil sem, da je Wirth medtem dobil ukaz, naj popol

POGOVOR Z NEKDANJIMI VODITELJI ČERNETOM, DORNIKOM IN VESELOM

Na Goriškem se je športna dejavnost razširila po zaslugi maloštevilnih, neutrudnih ljudi

Prvomajsko slavlje v Sovodnjah je bilo podobno mali olimpiadi - številne športne dejavnosti po vseh slovenskih vaseh

Športna dejavnost na Goriškem od leta 1947 do leta 1955 je slovala na ramah le maloštevilnih slovencev, ki so si prizadevali, da bi šport imel sorazmerno isti razmah, kot se je to dogajalo na Tržaškem. Mislim, da bi po pogovoru, ki sem jih imel, lahko sklepali, da so v tem tudi uspeli. Takrat se je namreč razvila ne le telovadna dejavnost, marveč se je ustanovilo nogometno društvo, v samem mestu smo imeli kolesarsko društvo, pri pvmem mestu pa so ustanovili športni delavski krožek itd.

Da bi se nekoliko podrobneje seznanili s takratnim delovanjem, smo obiskali ljudi, ki so bili takrat pobudniki in voditelji vse športne dejavnosti na Goriškem. Omenili smo se samo na tri: Miladina Černe, Ladja Dornika in Gorazda Vesela. Prav gotovo pa je v Goriči še veliko takšnih športnih delavcev, ki so imeli pomembne zasluge za uspele športne in telovadne prireditve ter bomo njihova pričevanja objavili kdaj kasneje. Prav tako pa bomo poiskali sedaj že priletno osebo, ki so se športno udejstvovali še pred prvo svetovno vojno, kajti korenine našega sedanjega športnega udejstvovanja segajo prav do tistih časov.

MILADIN ČERNE

«Takrat smo našo dejavnost na Goriškem usmerili na prosvetno in športno področje. Pripomniti moram, da so nam bile takratne oblasti prva ovira, ki smo jo morali pri vsaki naši akciji premagovati. Pa smo uspeli. V naših ljudeh je namreč še živ odporiški duh,

ki jih je vodil na vseh naših manifestacijah. Seveda, najlepša in najpomembnejša izmed teh je bila prvomajsko proslava, ki smo jo vsako leto prirejali v Sovodnjah. Za to proslavo gre glavna zasluga Zvezi slovenske mladine, pri kateri se je razvila živahna športna dejavnost.»

«So to bili prvomajski prazniki ali prazniki mladine?»
«To je bilo nekaj neverjetnega.» je nadaljeval Miladin Černe, «zaradi izredne organizacije in velikega truda, ki so ga vložili naši voditelji v uspeh proslave. Ob priložnosti 1. maja so se namreč na igrišču v Sovodnjah zbrali mladinci in mladinke iz vseh vasi na Goriškem in nastopili v telovadnih vajah, katere so jih učili naši voditelji, med katerimi sem bil tudi jaz. Med letom smo namreč hodili po raznih slovenskih vaseh in zbirali tamkajšnje mladino ter ob spremljavi harmonikarja, Oskarja Vižintina, ki je bil takratni tajnik Zveze slovenske mladine, učili mladine razne proste vaje. Navdušenje je bilo veliko. Spominjam se kako so se ti mladi ljudje mrzlično pripravljali pred nastopom v Sovodnjah. Uredili so si telovadne kroje, vsaka vas si je pripravila živo barvano zastavo (op. ur. nekaj teh bomo danes videli na proslavi v Sovodnjah), ki so jo mladinci s ponosom kazali na proslavi. Celotno tekmovalno so med seboj in spominjam se, da so Dolani vedno bili v tem najboljši.

Na dan 1. maja so bile Sovodnje praznične. Zastave, trakovi in plakati so okrasili glavno cesto vzdolž vasi. Mladinci so prihajali iz vseh vasi ter se pripravljali na zaključni nastop. Tudi številno smo uspeli zbrati veliko mladino, na eni takih proslavi je bilo prisotnih preko 550 telovadcev.

Vprašali se boste, kaj je vse to pomenilo za nas. Takrat smo iskali narodnostno skupnost ter hoteli zainteresirati mladino za našo, slovensko vprašanje ter jo pripraviti za bodočo vodilno kader pri naši športni, prosvetni in politični dejavnosti. Mislim, da smo pri tem delu tudi uspeli, čeprav smo bili prisiljeni delati v zelo slabih razmerah. Denarja ni bilo preveč na razpolago, nismo imeli telovadnice, le po vaseh smo se za telovadne vaje posluževali prosvetnih dvoran. Kljub takim pogojem so iz naših vrst izšli pravi športniki, ki bi se lahko merili z atleti iz vse države.»

LADI DORNIK

«Poleg znanih prvomajskih proslav, smo na Goriškem gojili tudi druge športne dejavnosti. Tu predvsem mislim na nogomet, kolesarstvo in atletiko.

Prvo slovensko nogometno društvo na Goriškem je bila Juventus. Klub je najprej nastal v Ločniku, v njem pa so nastopali tudi italijanski igralci. Pozneje je društvo delovalo v Standrožu.

Ob priložnosti 1. maja smo imeli tradicionalno srečanje v atletiki s Tržičani. Zanimanje za to je bilo veliko in spominjam se, kako so se naši mladinci pripravljali in urili, da bi bili boljši in spretni od Tržičanov. Naš ponos je bil takrat tekoč, Benečan Obid, ki je zmagal v številnih nastopih na daljših proгах ter v teku čez drn in strn. Atletiko pa smo gojili v drugih vaseh, tam, kjer smo imeli na razpolago prostor, ki smo ga potem spremenili v majhen stadion. Tako je bilo v Števerjanu, Dobrobo in Sovodnjah. Za tek čez drn in strn smo pripravili pravceto prvenstvo s finalnim nastopom v Sovodnjah, kamor so prihajali mladinci iz vseh vasi.

Po nekaterih krajih smo trenirali tudi košarko in jaz sem bil takrat trener za ženske ekipe. Poleg košarke sem, skupaj z drugimi, hodil učiti telovadbo po raznih vaseh ter pripravljati mladino za prvomajsko slavlje. Takrat se je razvilo tudi kolesarstvo. V Sovodnjah smo ustanovili kolesarski klub Internacionali. Člani kluba smo se zbirali v gostilni «Pri zvezdi». Kolesarska dejavnost je prisklala veliko mladine, med katero smo imeli tudi prave šampione. Za kolesarstvo se je pri tem društvu začel zanimati Jurij Uršič, ki je na olimpiadi v Tokiju zasedel drugo mesto v zasledovalni vožnji. Pravi factotum pri društvu Internacionali pa je bil Franc Tomšič, ki je skrbel za vse.

Ko že govorim o dejavnosti, ki je bila takrat na Goriškem, moram omeniti tudi športni delavski krožek, ki se je ustanovil v gostilni «Pri Gori». Krožek je bil znan zaradi kolararske dejavnosti, saj so njegovi člani večkrat nastopili tudi v pokrajinskem in celo državnem merilu.»

GORAZD VESEL
«Tržaški in goriški Slovenci so od osvoboditve dalje pričeli svojo največje in najpomembnejše prireditve na dan 1. maja. V tem ni nič nenavadnega, saj je predstavljal in predstavlja za nas 1. maj praznik osvobodnega dela in hkrati dan narodne osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma. Na Goriškem imamo danes najpomembnejšo prvomajsko proslavo v Števerjanu, tako v začetku petdesetih let so bile takšne proslave v Sovodnjah. Bile so odraz našega boja za priznanje narodnostnih pravic.

GORAZD VESEL
«Tržaški in goriški Slovenci so od osvoboditve dalje pričeli svojo največje in najpomembnejše prireditve na dan 1. maja. V tem ni nič nenavadnega, saj je predstavljal in predstavlja za nas 1. maj praznik osvobodnega dela in hkrati dan narodne osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma. Na Goriškem imamo danes najpomembnejšo prvomajsko proslavo v Števerjanu, tako v začetku petdesetih let so bile takšne proslave v Sovodnjah. Bile so odraz našega boja za priznanje narodnostnih pravic.

ŠAHOVSKA PANORAMA
Viktor Korčnej je kljub bolečemu spodu slavlja v četrti partiji, ko se je v francoski obrambi enakovredno zoperstavil Karповu, vendar je s slabšo konvergirano potezo napravil lepe možnosti za zmago, prišel peko partijo zelo podjetno in nezmisljivo volja ga je gnala v brezkompromisni boj. V daminoidijski obrambi, ki je po 15 potezah doblila vse značilnosti Benonijske obrambe, ki je znana po svoji dvo- rečnosti, si je ustvaril ugodnejšo pozicijo. V 29. potezi je žrtvoval kraljevo, ki mu je čez nekaj potez nudila lepe možnosti za zmago. Neotenoženo v 33. potezi in hladno- krovno obramba Karпова pa mu tu- di po prekinitvi nista omogočili, da bi z zmago izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju.

ŠAHOVSKA PANORAMA
Viktor Korčnej je kljub bolečemu spodu slavlja v četrti partiji, ko se je v francoski obrambi enakovredno zoperstavil Karповu, vendar je s slabšo konvergirano potezo napravil lepe možnosti za zmago, prišel peko partijo zelo podjetno in nezmisljivo volja ga je gnala v brezkompromisni boj. V daminoidijski obrambi, ki je po 15 potezah doblila vse značilnosti Benonijske obrambe, ki je znana po svoji dvo- rečnosti, si je ustvaril ugodnejšo pozicijo. V 29. potezi je žrtvoval kraljevo, ki mu je čez nekaj potez nudila lepe možnosti za zmago. Neotenoženo v 33. potezi in hladno- krovno obramba Karпова pa mu tu- di po prekinitvi nista omogočili, da bi z zmago izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju.

ŠAHOVSKA PANORAMA
Viktor Korčnej je kljub bolečemu spodu slavlja v četrti partiji, ko se je v francoski obrambi enakovredno zoperstavil Karповu, vendar je s slabšo konvergirano potezo napravil lepe možnosti za zmago, prišel peko partijo zelo podjetno in nezmisljivo volja ga je gnala v brezkompromisni boj. V daminoidijski obrambi, ki je po 15 potezah doblila vse značilnosti Benonijske obrambe, ki je znana po svoji dvo- rečnosti, si je ustvaril ugodnejšo pozicijo. V 29. potezi je žrtvoval kraljevo, ki mu je čez nekaj potez nudila lepe možnosti za zmago. Neotenoženo v 33. potezi in hladno- krovno obramba Karпова pa mu tu- di po prekinitvi nista omogočili, da bi z zmago izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju.

ŠAHOVSKA PANORAMA
Viktor Korčnej je kljub bolečemu spodu slavlja v četrti partiji, ko se je v francoski obrambi enakovredno zoperstavil Karповu, vendar je s slabšo konvergirano potezo napravil lepe možnosti za zmago, prišel peko partijo zelo podjetno in nezmisljivo volja ga je gnala v brezkompromisni boj. V daminoidijski obrambi, ki je po 15 potezah doblila vse značilnosti Benonijske obrambe, ki je znana po svoji dvo- rečnosti, si je ustvaril ugodnejšo pozicijo. V 29. potezi je žrtvoval kraljevo, ki mu je čez nekaj potez nudila lepe možnosti za zmago. Neotenoženo v 33. potezi in hladno- krovno obramba Karпова pa mu tu- di po prekinitvi nista omogočili, da bi z zmago izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju. Po 8- zvezdi izenačil v dvoboju.

vic in hkrati priložnost za mobilizacijo sil znotraj manjšine, da bi se uspešno postavili po robu grobim pritiskom, ki so jih oblasti takrat uveljavljale nad nami.

V tem okviru je zavzemala posebno mesto ravno mladina, ki je s svojim požrtvovalnim delom v prosvetnih in športnih društvih prispevala k izgradnji tistega, kar danes imamo. Njena največja kar sluga je v tem, da imamo danes razvito kulturnoprosvetno in športno dejavnost, utrjeno šolstvo, skratka, da imamo v povojnih generacijah razvito zavest o narodnostni pripadnosti, ki odpravlja vsako bojazen pred prihodnostjo.

Prejdeni dan sem prebral stare Primorske dnevnike in Soče — je nadaljeval svojo pripoved Gorazd Vesel — ter videl fotografije dobrih znancev, ki so bili v tistih časih mladi in aktivni prosvetarji in športniki in ki so vse do danes ostali zvesti dejavniki v našem manjšinskem življenju. V roke mi je prišlo tudi poročilo o prvomajski proslavi v Sovodnjah leta 1955, na kateri so po štiriletnem prenevanju spet nastopili telovadci s prostimi vajami. Spominjam se še, kako sem za ta telovadni nastop pripravljali mlade v Dobrobo, Sovodnjah in v Goriči. Ko sem se lotil te naloge, sem izhajal iz izkušnje, ki sem si ji pridobil s pripravljanjem mladine po vseh tržaških vaseh in v Trstu na velike prvomajske nastope, kjer je sprva sodelovalo na tisoče, kasneje, na prvomajskem stadionu pri Sv. Ivanu, pa na stotine mladincev, mladink in pionirjev. Že pri prvih vajah pa sem ugotovil, da mladina na Goriškem nima velikih telovadnih tradicij in je v petih letih, ko ni bilo nastopov, izgubila vsak »posluha« za telovadbo. Z veliko potrpežljivostjo z moje strani in z zvrhano mero dobre volje, ki so jo mladi pokazali na vajah v skromnih in mrzlih prosvetnih sedežih, mi je vendarle uspelo, da so ubrano telovadilo in se občinstvo dostojno predstavilo. Spodrsiljaje, ki jih je bilo pri fan- tih več kot pri dekletih, je uspešno »pokril« prof. Sever s svojo klavirsko spremljavo. Kronist je o tem dogodku, ki bi mu danes namenili dosti prostora, objavil le dve fotogra- fiji, možko vrsto, ki jo vodi se- daj ne več mlad znanec iz Sovo- denj, ter izensko vrsto med nasto- pom, medtem ko je bilo poročilo še bolj skopno. Vendar pa je bila v tistih nekaj desetletjih zapisana pomembna resnica, ki jo je vredno ponoviti.

«Zlasti je ugažalo ljubko izvajanje mladinc — je zapisal kronist — ki so svoje vaje bolj nastudirale kot mladinci in zato tudi žele več priznanja. Vendar pa moramo pri tem upoštevati, da je bila to predvsem vaška in delavska mladina, ki je morala žrtvovati ves svoj prosti čas, da se je navadila pre- cej težkih vaj, ki so zahtevale tudi za bolj izurjeno mladino.»

Gorazd Vesel je nato dejal, da je bil telovadni nastop leta 1955 v Sovodnjah labodji sprev goriških telovadcev. Obžaloval je, da se je ta fizikalna zvrst, ki so jo na Goriškem gojili maloštevilni entuzia- sti, kot sta bila Miladin Černe in Delka Dornik, prekinila. Razvijala se je vzporedno z burnim politič- nim in narodnim življenjem tistega časa, ki je poznalo izredne vzpone in tudi težko popravljive padce. O čem je izrazil prepričanje, da so športni delavci, ki so v težkih časih pripravljali telovadne nastope in druge športne prireditve, položili čvrste temelje za današnje do- lovanje novega rodu, ki je tako za- gret za manjšinsko športno dejav- nost in ki s tem opravlja nenado- mestljivo vlogo v ohranjanju in razvijanju naše narodnostne olti.

RUĐI PAVŠIČ
«Bežbol smo igrali vse do leta 1937, je povedal Božidar Kučič, eden sta- rejših spremljevalcev Salone. «Zal se je medtem skoraj vsa oprema o- rabila ali porazbita in z našim klubom Krupa je bilo konec. Igrali smo sicer le med seboj. Igra je

bil stvar majhne skupine.»
Bežbol so v Splitu igrali v staro- davnem rimskem amfiteatru. Od tu- di ime Salona, ki je bilo staro rimsko mesto.

S tem smo že pri gostovanju Spli- čanov pri Devinu. Ocenimo najprej njihovo igranje. Občasno so igrali že tri leta, bolj redno pa samo nekaj mesecev. Ko so dobili vabilo za tur- nir «Devinskega gradu» so se na- točno vrgli z vso vmeno. Ne pozna- to vseh pravil igre, najizrazitejši vidici začetnosti pa je bilo popolno pomanjkanje izkušenj. Nič čudnega, saj razpolaga Salona s 30 člani, ki morajo igrati le med seboj. Atletsko so dobro pripravili. Njihove glav- ne pomanjkljivosti v napadu so: poskušanje udarjanja vsake žoge, tudi slabšo odmerjen; ustavljanje pred prvo četrtino zaradi enostavnega neznanja pravila, ki dovoljuje pretek in povratek brez nevarnosti izločitve po zunanji strani igrišča; statično za- drzevanje na ostalih četrtinah med- tem ko razvoj igre navadno dovoljuje oddaljevanje za nekaj metrov v smeri naslednje točke. V obrambi so osnov- ne napake Spličanov: slaba taktična razporeditev igralcev in statičnost; neupoštevanje praznin, ki nastanejo pri razvoju igre; neizvajanje kritij pri premikih igralcev z običajnih mest; izločevanje na drugi ali tretji četrtini medtem ko je najenostavnej- še izločevanje na prvi. Vsemu temu lahko dodamo še nekaj ne- rodnosti zaradi nepoznanja pravil.

«Ekipa bi lahko že sedaj igrala v četrti italijanski ligi in bi ne bila med najslabšimi. Opis pomanjkljivosti daje skoraj porazno sliko, v resnici pa ni tako hudo.

«Sedanja moč ekipe, pravi domači bežbolski »apostol« Karlo Tavčar z Opčin, «bi se lahko korenito izbolj- šala že z enim samim tednom tre- ninga pri nas. Z ogledom nekaj ka- kovostnih tekem prve lige bi Spli- čani z lahkoto odpravili skoraj vse nerodnosti in svojo udarno moč ne- verjetno povečali. V naši četrti ligi bi bili že velesila.»

Karlo Tavčar ima velike zasluge za jugoslovanski bežbol. Že pred leti je odkril, da so v Splitu pred vojno to igr. poznali. Spličanov je tudi preskrbel nekaj opreme in od Salone je prejel vabilo za vsaj enomesečni trening v Splitu. Tavčar bi rad spre- jel nekaj igralcev v Trstu in jih toliko izboljšal, da bi lahko postali do- ma trenerji vsaj zasilno.

Sicer je precej dobre volje za po- moč tudi pri italijanski zvezi. Delno zaradi tega gostovanja Spličanov je v Trst prišel predsednik Bruno Benek, ki je povedal: «Italijanska zveza upa, da se bo ta igra razvila tudi v Jugoslaviji. Ne vem, če bomo mi lahko poslali vadielce v Jugoslavijo, radi pa bi koga sprejeli v Rimu. Ko bo gotov športni center na Proseku bo morda to še veliko lažje.»

Komentar:
SILVO KOVAC

V Dobrobo bo domače športno društvo Mladost imelo tri nogometne enajsterice: narasčajniko, začetnico in člansko, ki bo igrala v 3. amaterski ligi (od zgoraj navzdol)

BEZBOL

POGOVOR S PREDSTAVNIKI SALONE

V SPLITU POZNAJO TO IGRO ŽE VEČ KOT POL STOLETJA

Trenutno goje bezbol v Jugoslaviji samo v dalmatinski metropoli

V Trstu je gostovala edina jugo- slovanska ekipa bezbol! Salona iz Splita je sploh odigrala svojo prvo uradno tekmo. Pogovorili smo se z vodstvom kluba in odkrili, da so bezbol v Splitu igrali že leta 1919 in nato do leta 1937.

V splitski »odpravci« bi bili tudi 83- letni Vinko Reič. Ima težave s koleni, drugače pa je mladosten. V Splitu je bila po prvi svetovni vojni baza ameriške mornarice. Igrali smo z Američani, ki so nam nato pustili vse opremo. Reič je ostal vedno zvest bezbolu. Pred leti je skušal dobiti nekaj literature iz ZDA in je pisal tajništvo kluba-White Socks iz Chicago. Dobil je še več kot je upal, saj je bila tajnica kluba slučajno po rodu Spličanka.

«Bežbol smo igrali vse do leta 1937, je povedal Božidar Kučič, eden sta- rejših spremljevalcev Salone. «Zal se je medtem skoraj vsa oprema o- rabila ali porazbita in z našim klubom Krupa je bilo konec. Igrali smo sicer le med seboj. Igra je

bil stvar majhne skupine.»
Bežbol so v Splitu igrali v staro- davnem rimskem amfiteatru. Od tu- di ime Salona, ki je bilo staro rimsko mesto.

S tem smo že pri gostovanju Spli- čanov pri Devinu. Ocenimo najprej njihovo igranje. Občasno so igrali že tri leta, bolj redno pa samo nekaj mesecev. Ko so dobili vabilo za tur- nir «Devinskega gradu» so se na- točno vrgli z vso vmeno. Ne pozna- to vseh pravil igre, najizrazitejši vidici začetnosti pa je bilo popolno pomanjkanje izkušenj. Nič čudnega, saj razpolaga Salona s 30 člani, ki morajo igrati le med seboj. Atletsko so dobro pripravili. Njihove glav- ne pomanjkljivosti v napadu so: poskušanje udarjanja vsake žoge, tudi slabšo odmerjen; ustavljanje pred prvo četrtino zaradi enostavnega neznanja pravila, ki dovoljuje pretek in povratek brez nevarnosti izločitve po zunanji strani igrišča; statično za- drzevanje na ostalih četrtinah med- tem ko razvoj igre navadno dovoljuje oddaljevanje za nekaj metrov v smeri naslednje točke. V obrambi so osnov- ne napake Spličanov: slaba taktična razporeditev igralcev in statičnost; neupoštevanje praznin, ki nastanejo pri razvoju igre; neizvajanje kritij pri premikih igralcev z običajnih mest; izločevanje na drugi ali tretji četrtini medtem ko je najenostavnej- še izločevanje na prvi. Vsemu temu lahko dodamo še nekaj ne- rodnosti zaradi nepoznanja pravil.

«Ekipa bi lahko že sedaj igrala v četrti italijanski ligi in bi ne bila med najslabšimi. Opis pomanjkljivosti daje skoraj porazno sliko, v resnici pa ni tako hudo.

«Sedanja moč ekipe, pravi domači bežbolski »apostol« Karlo Tavčar z Opčin, «bi se lahko korenito izbolj- šala že z enim samim tednom tre- ninga pri nas. Z ogledom nekaj ka- kovostnih tekem prve lige bi Spli- čani z lahkoto odpravili skoraj vse nerodnosti in svojo udarno moč ne- verjetno povečali. V naši četrti ligi bi bili že velesila.»

Karlo Tavčar ima velike zasluge za jugoslovanski bežbol. Že pred leti je odkril, da so v Splitu pred vojno to igr. poznali. Spličanov je tudi preskrbel nekaj opreme in od Salone je prejel vabilo za vsaj enomesečni trening v Splitu. Tavčar bi rad spre- jel nekaj igralcev v Trstu in jih toliko izboljšal, da bi lahko postali do- ma trenerji vsaj zasilno.

Sicer je precej dobre volje za po- moč tudi pri italijanski zvezi. Delno zaradi tega gostovanja Spličanov je v Trst prišel predsednik Bruno Benek, ki je povedal: «Italijanska zveza upa, da se bo ta igra razvila tudi v Jugoslaviji. Ne vem, če bomo mi lahko poslali vadielce v Jugoslavijo, radi pa bi koga sprejeli v Rimu. Ko bo gotov športni center na Proseku bo morda to še veliko lažje.»

Komentar:
SILVO KOVAC

PO DRUGEM DELU OBČNEGA ZBORA

Proseško Primorje ima novo vodstvo

Sergij Cibic je predsednik novega odbora

V četrtek zvečer se je v prostorih prosvetnega društva na Proseku na- daljeval 12. redni občni zbor Primor- ja, katerega so prekinili pred enim tednom, ker niso našli zadostnega šte- vila kandidatov za novi odbor. V te- ku enega tedna pa je uspelo nekate- rim članom odbora sestaviti kandid- datno listo in jo predložiti članom Po- kratki diskusiji v kateri je prišlo tu- di do nekaj konkretnih predlogov za bodoče delovanje društva, so člani na predlog bivšega odbora potrdili kandi- datno listo, ki je štela 21 imen in s tem izvolili novi odbor Primorja, ki bo imel 21 odbornikov.

Takoj po izvolitvi si je novoizvolje- ni odbor tako razdelil funkcije:
Predsednik: Sergij Cibic.
Podpredsednika: Dario Sardoč in Boris Husu.

Tajnika: Marino Lukša in Anama- rija Milič.
Blagajnika: Ferdo Danieli in Ma- rio Matjašič.

Gospodarja: Renato Blažon in I- van Ferluga.
Uprava igrišča: Uti Sedmak.

Spremljevalci članskega moštva: Lu- ciano Faggin, Marino Sardoč, Egon Milič.
Spremljevalci mladinskih ekip: San- dro Monaco, Vittorio Keber, Milko Milič, Dario Škabar, Lucijan Buka- rev, Walter Ferluga, Milko Rupel, Gianni Lo Casto.

Križa, ki je zajela odbor Primor- ja in je na obnem zboru celo o- grožala obstoj tega društva je z izvolitvijo novega odbora odpravljena. Odborniki so dobili vsak svojo funk- cijo in upati je, da se bodo z resnim in požrtvovalnim delom zavedali svo- jih nalog. Posebno bo moral odbor skrbeti za domači narasčaj in pri- tegniti k društvu čim več vasčanov.

B. R.

NOGOMET

PRIMORCI V SLOVENSKEH LIGAH

Trije derbiji

Zaradi nastopa jugoslovanske re- prezentance je v nedeljo 1. zvezna liga počivala, tako da so bile v o- spredu tekme 2. zveznih (vzhod- zahod) in republiških lig. Na pri-

je v Ajdovščini, kjer se je v 5. kolu ZCNL Primorje merilo z Renčami, se je zbralo vsaj toliko gledalcev kot v Kopru (1000). Renčanci se ni- so ustrašili favoriziranih domačinov in so jim nudili odlično odpor. No- vinec iz Renč bi lahko tudi pove- del, a je Pribež zatrejal enajst- metrovko. Ajdovci so želeli biti »lo- darski« z gosti in so pet minut ka- sneje tudi oni zapravili enajstmetrov- ko. Toda sledila je še tretja enajst- metrovka, iz katere je Primorje v 66. minuti, ko bi po napovedih mo- ralo voditi že s par golov razlike, vendarle povedlo. To pa ni spravi- lo s tira živih Renčancev in že čez 4 minute je Pribež izenačil. Še le 13 minut pred koncem je gol Do- ljak zagotovil domačinom obe toč- ki in športno javnost prikriljaj pre- senčenja. Po »strašnih« rezultatih v prvih treh kolu so si sedaj (po remiju v Tržiču in tesni zmagi nad Renčami) moštva, ki jih še čaka srečanje s Primorjem, le nekoliko oddahnili.

Na derbiju med Adrio in Jadra- nom v Mirnu je bil mladi in neliz- kušeni sodnik Gros iz Kranja po- glavje zase. Veliko preveč je pisal in prekinjal igro, kar je bolj raz- burjalo goste iz Dekanov, ki so si »prislužili« kar štiri rumene in dva rdeča kartona. Čeprav je Adria i- grala od 32. minute z igralcem več (drugi igralce Jadrana je bil izklju- čen šele po tekmi), je zmagala le s minimalnim rezultatom 1:0 in se to po голу iz enajstmetrovke v 29. minuti. Tudi ob 0:1 enajstmetrovko so lahko spotalenmo, saj bi moral sodnik, ki je oškodoval obe ekipi dosoditi najstrožje kazni v korist Adrie v drugem primeru (ali morda tudi dveh), ne pa v omenjeni mi- nuti.

Sežanski Tabor si je privoščil še en sporedni LTH iz škofje Loke sa- mo remiziral in tako se naprej o- stal na nizkem devetem mestu. V nadaljevanju bodo morali Sežanci že bolj paziti in skrbeti na točke.

Sedmo kolo slovenske lige bo za primorske predstavnike dokaj težavo- no. Izola, ki je ob samo dveh tek- mah na domačem igrišču za sedaj najnižje med njimi, bo gostila Mer- catorja, ki prihaja v najbolj nepri- kladnem trenutku, saj v primeru po- raza lahko Izolaš potonejo še nižje od 11. mesta. V Novi Gorici bo na- stopil Slovan, ki igra slabše kot v prejšnjem prvenstvu. Koper mora h Kladivarju v Celje. V šestem kolu zahodne cone lige bo osrednje sre- čanje celega jesenskega dela, ki bo bržkone že odločilo jesenskega pr- vaka. V Litiji se bosta namreč po- merila praktično edina kandidata za prvo mesto Litija in Primorje. V Dekanih bo nastopil Tabor, v Renčah Usnjari, medtem ko gre Adria v Kamnik.

B. P.

Na Primorskem obstoji še ma- linska nogometna liga iz klubov S- NE in ZCNL tega območja. To ma- linsko ligo vodi komisija pri TNZ Nova Gorica.

Po 4. kolu je lestvica sledeča:

Izola	3	3	0	0	18:2	6
Koper	3	3	0	0	11:0	6
Vozilja	4	3	0	1	5:0	6
Renče	4	2	0	2	3:7	4
Tabor	3	1	0	2	5:4	2
Adria	3	1	0	2	2:3	2
Jadrani	2	0	0	2	1:5	0
Primorje	4	0	0	4	4:23	0

Iz lestvice je razvidno, da sta e- kipi Izole in Kopra še edini nepora- ženi.

Varl. R.

OLIMPIJSKE IGRE

Organizatorji letnih olimpijskih iger v Montrealu so podpisali po- godbo za televizijski prenos olim- pijskih iger z družbo Canadian Broadcasting Corporation. Ta jim je plačala za pravice prenosov 56 milijonov dolarjev.

ZURICH, 5. — Za predolimpijski nogometni turnir 1976 se je prija- viljo 92 reprezentanc: 24 afriških, 19 azijskih, 15 severnoameriških in srednjeameriških, 10 južnoameri- škkih, 22 evropskih in 2 oceanjskih.

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 6. oktobra 1974

NOGOMET

2

SENAT ZDA SE SPRAŠUJE, ČEMU PODPREDESEDNIKOVA DAREŽLJIVOST

ROCKEFELLER PODARIL KISSINGERJU TRIINTRIDESET MILIJONOV LIR

Čeprav je državni sekretar redno prijavil vsoto davčnemu uradu, je vest o daru zmanjšala njegov ugled, ki je znatno upadel po odkritju dokazov o rovarjenju CIA v Čilu

WASHINGTON, 5. — Po slabih izkušnjah, ki so jih ZDA imele z bivšim predsednikom Nixonom in njegovimi najbližjimi sodelavci, se ameriški kongres zelo pazi, da ne bi ponovno kupil mačka v žaklju. Zato je moral sedanjí šef Bele hiše Ford na dolga zaslísevanja pred posebno senatno komisijo preden je bil potrjen za podpredsednika po odstopu Spira Agnewa, zato ista komisija skrbno preučuje dosedanje delo Nelsona Rockefellerja preden potrdi njegovo imenovanje za podpredsednika.

50 let ZŠSDI

(Nadaljevanje s 4. strani)

besedo je imelo orožje, kurirstvo, diverzija.

Po drugi svetovni vojni je na Tržaškem zaživel narodnostno mešana zveza za telesno vzgojo, ki je svoje delovanje naslanjala na napredna stališča in na antifasizem. Kdo od srednje generacije ni bil tekmovalce ali telovadec pri UCEF. Politične spletke mednarodnega značaja so to zvezo uničile, kadri so se porazgubili: z odhodom naših ljudi iz zveze je propadlo vsako delovanje, ker drugi takega pofortovalnega dela niso bili zmoini. Na Goríškem pa je se slovenska mladina zbirala v slovenskih organizacijah in tedaj je cvetela s svojim delovanjem. Zveza slovenske mladine. Po dolgih letih naporov, izkušnje in preverjanj preko športnih dne-
vov, tednov in športnih iger je najprej nastal KOSIR in nato združenje, ki zastopa večji del zamejskih društev. Danes dela Združenje v večjem obsegu tisto, kar naša posamezna društva delajo v malem in kapilarno. In še vse ono česar društva sama ne morejo uresničiti: zastopa društva v nekaterih odnosih z uradnimi športnimi in političnimi organi, organizira tečaje za tekmovalce in trenerje ter zahtevnejše masovne prireditve in skupne proslave.

Danes je Združenje tudi vključeno v SKGZ. Ta korak predstavlja priskrbo naših športnih organizacij za konkretni problematiki naše narodnostne skupnosti. Vsefakator je to aktivni pristop v protifasistično fronto in v borbo za naš boljši jutri: zadnja provokacija skrajne desnice je bila v Trstu ravno na dan, ko je naše združenje 27. aprila letos začelo praznovanja pedesetletnice. Takrat je v slovenski šoli eksplodirala bomba. Provokacija je potrdila samo to, da obstaja in se obnavlja pritisk na našo narodnostno skupnost in da je potrebna zavzetost športnikov na jasnih osnovah in v sklopu drugih narodnoobrambnih ustanov. Tudi to dokazuje pravilnost sklepa, da se ZŠSD vključi v SKGZ.

Združenje v zadnjem obdobju počasi a vztrajno utrjuje svojo strukturo in delo, ni pa še izrabilo vseh svojih zmoinosti in ni še izpolnilo svojih začrtanih programov. Aktivneje bo treba poseči v Benecijo in tudi tam pomagati pri organizaciji športnega življenja v lastnih društvih. Poglobiti je treba stike s fizikulturno zvezo Koroske in ojačiti one s športnimi organizacijami Slovenije. Vtrajati je treba tudi na tem, da se špót približa tudi drugim dejavnikom, ki združujejo naše živelj — kot se marsikdaj in marsikje tudi dogaja — to je zlasti pri svetlini društvom, kajti šport in kultura se dopolnjujeta in bogatita osebnost posameznika in skupnosti, saj je telesna kultura del splošne kulture.

Združenje, in s tem mislim na vsa večlanjena društva, se mora boriti za materialno pomoč kajti ta je potrebna za uspešno delovanje na ravni, ki jo dosegajo danes naša društva. Zlasti se moramo potegovati za pomoč pri izgradnji športnih dvoran v Gorici in Trstu. Pri tem odklanjamo kakršnokoli načelo postopnosti in recipročnosti. Zahtevamo torej od demokratične Italije pravičnosti in jasnih stališč do črnih sil, ki so nam povzročile že dovolj gorja pred, med in po vojni, zahtevamo globalno zakonsko zaščito. Le tako se bo naš šport uveljavil in obogatil telesno kulturo obmejnega področja, vršil bo funkcijo povezave med narodom na tem o-
zemlju.

Po govorih je Partizanski zbor zapel še nekaj pesmi.

Še pred prihodom štafete je župan Čočut priredil na občini sprejem za goste. Najprej je pozdravil vse prispele, nato pa se mu je v ime naše športnega združenja zahvalil za sprejem prof. Aldo Rupel, ki je tudi pozdravil veterane predvojnega športnega združenja. Alojza Šumana, Mira Stoparja in Jožeta Cesarja, vse iz Trsta ter Milana Paulina iz Gorice. Prisotni so bili med drugimi zastopniki Združenja, republiške telesno-kulturne skupnosti iz Ljubljane ter občinskih telesno-kulturnih skupnosti iz Nove Gorice, Sežane, Tolmina in obalnih občin, župani Andrej Jarc iz Dobrodo, Alojz Guštin iz Zgonika in Dušan Lovriha iz Doline ter številni drugi občinski in pokrajinski svetovanci, tolminski župan Ladava in podžupan iz Nove Gorice dr. Mozetič, predsednik SKGZ Race, podprefekt dr. La Rosa, zastopnik gorisrke občine Moise, poslanec Mehinichino, konzul SFRJ Marinko Kosič in številni drugi.

Med preiskavo je komisija prišla do zanimive ugotovitve in sicer, da je Rockefeller od leta 1964 do leta 1973 odbil od obdavčljivega dohodka, ki ga je prijavil davčnemu uradu, kar 14 milijonov in pol dolarjev, ki jih je odtel v dobrodelne namene, ni pa navedel imen obdarovancev. Med temi sta tudi Henry Kissinger in neki funkcionar republikanske stranke, ki je bil obsojen zaradi podkupovanja in ki ga je Rockefeller kot newyorški guverner pomilostil zaradi njegovega slabega zdravlja.

Po informacijah predstavnika senatne komisije je Rockefeller podaril Kissingerju, svojemu nekdanjemu svetovalcu za zunanjo politiko, 50 tisoč dolarjev (33 milijonov lir) v obliki sklada namenjenega otrokom državnega sekretarja. Kaže, da se je to zgodilo še preden je bil Kissinger imenovan za Nixonovega svetovvalca. Državni sekretar naj bi se tudi posvetoval s predsednikom, če naj sprejme dar ali ne in naj bi ga redno vključil med dohodke v davčni prijav.

Čeprav je glasnik senatne komisije poudaril, da obdarovanje vladnih funkcionarjev ni kaznivo dejanje, razen seveda da ne gre za podkupovanje, je dostavil, da bo dar najbrž povzročil državnemu sekretarju znatne pregrevance in da bo še bolj ošibil njegov položaj, ki že itak ni več trden po odkritju dokazov o rovarjenju CIA v Čilu. Kot je znano je ravnatelj ameriške obveševalne službe priznal, da je CIA finančno podprla stavkajoče prevoznike in da je načrt za poseg odobrill Kissinger osebno kot predsednikov svetovalec zadolžen za varnost.

Tudi Rockefellerju razodetje ne bo koristilo, kajti s tem bo imela desnica republikanske stranke, ki je vedno nasprotovala njegovim odprtij politiki, pretežno večje, da je prišli k odstopu. Zlasti bi desnica lahko ribarila v kalnem pri daru in pomilostitvi Judsona Murdhousea, bivšega predsednika newyorške države. Ta je bil leta 1966 obsojen na pet let zopora, ker je podkupil šefa ustanove za prodajo likerjev, da bi dobil pooblastilo za odprtje javnega lokala v ameriškem veleposl. Rockefeller je Murdhousea pomilostil, ker je imel raka in mu podaril 80 tisoč dolarjev.

Podpredsednik je pred senatno komisijo že utemeljil pomilostitev, ni pa še spregovoril o uradu. Vprašanje omenjenih darov in odbitkov pri davčni prijavi bo verjetno na dnevnem redu prihodnjega zasedanja komisije, ki se sestaja za zaprtimi vrati. Po govoricah, ki se širijo v senatu kaže, da komisija ne bo zaključila preiskave v krat-

NESLUTEN VZPON SOCIALISTIČNE NEMČIJE

NDR proslavlja 25-letnico obstoja

Slovesnosti se bodo zaključile jutri z veliko vojaško paradó v navzočnosti Breznjeva

BERLIN, 5. — Pojutrišnjem bo Nemška demokratična republika praznovala 25-letnico svojega obstoja. Proslave so se začele že danes ter bodo trajale tri dni. Danes je prispeil v vzhodni Berlin generalni sekretar KP Sovjetske zveze Leonid Brežnev skupaj z ministrom za zunanje zadeve SZ Andrejem Gromikom ter ministrom za obrambo maršalom Grečkom. Na letališču so goste iz Sovjetske zveze pozdravili vsi voditelji Vzhodne Nemčije: prvi sekretar SED Erich Honecker, državni poglavar Willi Stoph ter ministrski predsednik Horst Sander-mann. Sovjetske voditelje so pozdravili z 21 topovskiimi salvi. Potem ko je pregledal častno stražo, je Brežnev pozdravil člane diplomatskega zbora v vzhodnem Berlinu ter visoke častnike sovjetskih oboroženih sil v NDR. Sovjetska delegacija je edina delegacija na visoki ravni, ki je navzoča na proslavah ob 25. obletnici NDR. Pomembno je, da je Vzhodna Nemčija vključila v svojo novo ustavo, ki jo začela veljati pojutrišnjem, paragraf pri 6. členu v katerem je rečeno, da je «NDR za večno in nepreklicno povezana s Sovjetsko zvezo».

To je poudaril v svojem govoru generalni sekretar, Honecker, ki pa je na koncu pripomnil, da je NDR doživela največji vzpon v zadnjih štirih letih, to je po 8. kongresu stranke.

Iz vsakdanjega dogajanja v Vzhodni Nemčiji je popolnoma izginilo ime Walterja Ulbrichta, ki je bil pravzaprav njen oče. Zanj se se ga spomnili, ki je umrl, že leta 1970, ko je bil odstranjen, pa je šel v pozabo.

Osli kongres predstavlja torej za NDR kongres preporoda. Z njim se je začel silovit vzpon vzhodnonemškega gospodarstva, ki je pripeljal NDR na osmo mesto v lestvici industrijskih držav na svetu. V teh štirih letih se je življenjska raven Vzhodne Nmcije zelo dvignila, industrijska proizvodnja, posebno potrošni dobrin, je doživela do še malo prej neslutene uspehe. Samo v zad-

kem, vsekakor pa ne pred novembrskimi parlamentarnimi volitvami.

Propadla špekulacija s 300.000 kg sladkorja

PADOVA, 5. — Padovski finančni stražniki sa zatrli v kali ogromno špekulacijo s sladkorjem, ki bi doogratila nekega rimskega trgovca, če bi bila izpeljana, za 1 milijardo in 700 milijonov lir.

Stražniki so aretirali trgovca Walterja Angellerija takoj potem, ko je podpisal s nekim padovskim podjetjem pogodbo za prodajo 300 tisoč stotov sladkorja po ceni 362 lir za kg. kar bi z davščino IVA ter prevoznimi stroški zvišalo ceno sladkorja na trgu do okoli 380 lir za kg. Ker je osrednji urad za cene CIP kot maksimalno ceno sladkorja določil 323,30 lire za kilogram bi trgovce zaslužil lepo vsoto.

Finančni stražniki so tudi ugotovili, da je bil pri tej špekulaciji soudeležen operater Valdo Cortese iz Vicenze, katerega so tudi aretirali. Nadalje so preiskovalni organi razširili preiskavo na vso Italijo, da bi ugotovili od kod je prišla ta velika količina sladkorja, ki bi lahko krčila potrebe padovske pokrajine za leto in pol dni.

ZARADI OBILNEGA DEŽEVJA SO REKE PRESTOPILE BREGOVE

Slabo vreme v Sloveniji: ceste neprevozne in nekaj krajev popolnoma odrezanih

Velika gmotna škoda - Voda zalila stanovanjska poslopja in obrate podjetij ter gospodarskih objektov - V Pomurju hudo prizadeti vinogradniki

LJUBLJANA, 5. — Obilno deževje, ki je padlo v minulih 24 urah, je po vsej Sloveniji povzročilo veliko škodo, saj so poplavljene številne ceste, nekateri kraji pa so popolnoma odrezani. Tako sta v Brežicah začeli narasčati Sava in Krka. Določeno zaradi visokega stanja vode zaprli več cest, sestala pa se je tudi občinski štab za civilno zaščito.

Dopolodne so začele narasle vode v Zasavju upadati, še vedno pa narasča Sava. Zasavska cesta in cesta

SPOMENIK PADLIM V MAČKOLJAH

V Mačkoljah se intenzivno pripravljajo na odkritje spomenika padlim domacinom v NOB. V teh dneh dokončujejo še zadnja dela in v neposredni bližini kamnite strukture. Slovesno odkritje bo v nedeljo, 13. oktobra

V Avstriji sneži

DUNAJ, 5. — V avstrijskih gorah sneži kot pozimi. Sneg je na državnih cestih, ki pelje iz Koroske na Štajersko dosegel višino 75 centimetrov ter je blokiral kakih 30 avtomobilov. Prometne oblasti svetujejo avtomobilistom, da imajo pri sebi verige za sneg, oziroma snežne gume.

OBVESTILO

Obveščamo vse preživele borce prekomorskih artilerijskih enot, da bo v Postojni v prostorih jamske restavracije. 13. oktobra 1974 ob 10. uri srečanje ob 30. obletnici formiranja artilerijskih enot VIII. korpusa NOV.

Zgornje služi kot vabilo.

ODBOR

NOVI RAZPLETI PRI RAZKRIVANJU ČRNE MREŽE

V Trstu so uvedli širšo preiskavo o dejavnosti fašističnih skrajnežev

Preiskavo sta uvedla preiskovalni sodnik Fermo in namestnik državnega pravdnika Coassin - Vpletenih nad 50 oseb

Nad pideset ljudi se bo moralo v prihodnjih dneh zvrstiti pred preiskovalnim sodnikom v okviru širše sode preiskave, ki naj bi razgrnila zastor, ki prekriva črne mreže v našem mestu. Obtožnica govori jasno — obnavljanje razpuščenih fašistične stranke, dejanje, ki je na podlagi Seelbovega zakona iz leta 1952 strogo kaznivo. Preiskava, ki sta jo uvedla preiskovalni sodnik Gianfranco Fermo in namestnik državnega pravdnika v Trstu Claudio Coassin, zadeva vrsto kriminalnih dejanj, v katera so bili v zadnjih letih vpleteni številni pripadniki skrajno desničarskih sil v Trstu. Mimo specifičnih kriminalnih dogodkov, ki so od časa do časa pretresili tržaško javnost (kronika teh zadnjih let je namreč polna primerov tatvin, ropov, apoloije fa-

šizma, nasilstev in uporabe razstreliva, pri katerih so imeli svoje prste vmes desničarki skrajneži), sta preiskovalca izsledila v vseh teh dogodkih obstoj jasnega prevratniškega načrta, ki je povezoval predvsem dve osnovni fašistični organizaciji — zloglasno Avanguardia Nazionale in Ordine Nuovo, ki je bil lani razpuščen z dekretom notranjega ministra Taviani.

Preiskava sloni obenem na dolgi vrsti izsledkov tržaških karabinjerjev ter političnega urada kvestre, sprožila pa jo je prijava, ki jo je vložil Enotni protifašistični odbor v Trstu že pred dvema letoma, ko je skupina mladih tržaških fašistov napadla na Trgu Goldoni udeležence protimilitarističnega poha.

V preiskavo je vpletenih, kot re-

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

TENIS

Italija osvojila častno točko z zmago Panatte nad Hewittom

Finalnega srečanja med Juž. Afriko in Indijo verjetno ne bo

JOHANNESBURG, 5. — Medpodročni polfinalni teniškega tekmovanja za Davisov pokal je osvojila Južna Afrika, ki je premagala Italijo s 4:1.

Zadnja izida posameznikov sta bila taka:

Moore — Zugarelli 6:3, 7:5, 6:3
Panatta — Hewitt 6:3, 8:6, 6:2

Italija si je torej šele v zadnjem dvoboju priborila častno točko. Ta, kajpak, ni odločala o ničemer, saj so si Afričani že po drugem dnevu zagotovili napredovanje v finale in tako zadnji dan srečanja ni bil posebno zanimiv. Pa tudi igra zadnjih dveh parov ni bila preveč privlačna. Zugarelli in Moore sta zagrešila vrsto napak, Hewitt pa tudi ni nudil posebnega odpora deset let mlajšemu Panatti.

Italijanski igralci se tako vračajo domov s hudim porazom. Ta je tem bolj pekoč, ker so mnogi napovedovali celo zmago italijanske ekipe, kar pa je bilo očitno, prečenevanje zmoinosti in znanja italijanskega mošta.

Trener italijanske reprezentance je izjavil, da bi Italija gotovo zmagała, če bi to srečanje odigrali v Italiji. Taka izjava je nekoliko tvegana, kajti od štirih polfinalistov je Južna Afrika gotovo tista, ki ima najbolj izenačeno ekipo, če sodimo po igri, ki jo je pokazala v Johannesburgu, ostale ekipe pa se morajo zanašati na moč enega boljšega igralca (Italija še to ne), ostali pa so precej šibkejši.

Medtem se je razvila živahna «diplomatska» dejavnost v zvezi s finalom, ki bi ga zdaj morala Južna Afrika odigrati proti Indiji. Kot smo že poročali, je Indija že pred časom sklenila, da tega finala ne bo odigrala, če se bo vanj uvrstila tudi Južna Afrika, kar ureljavalja vlada te afriške države na svojem osemletni rasistično politiko.

Mednarodna teniška zveza je zdaj stopila v stik z Indijci in jih skuša prepričati, naj bi spremenili svojo odločitev. Brzojavko, s podobnim priporočilom, je Indiji poslala tudi

avstralska teniška zveza.

Južni Afričani pa so izjavili, da so se pripravljani z Indijci pomeriti tudi na nevtralnem igrišču, v kakih drugi afriški državi.

SAH

Korčnoj — Karpov: pat

MOSKVA, 5. — V partiji, ki sta jo sinoči prekinila, sta danes Korčnoj in Karpov potegnila vsak le po eno potezo in sta jo zaključila s patom.

To je že sedma partija, v kateri ni bilo nobenega zmagovalca. Tako vodi še vedno Karpov z 2:0.

NAMIZNI TENIS

V Atenah se je končalo namiznoteniško ekipno prvenstvo Balkana. V moški konkurenci je zmagala Jugoslavija. Zanjso igrali Karašević, Kosanović, Savnik in Juritič. Jugoslavija je premagala Romunijo s 5:3, Grčijo in Bolgarijo pa s 5:1.

Zenska reprezentanca je bila 3. Tekmovanje se bo danes nadaljevalo v konkurenci posameznikov.

BEZBOL

V italijanskem prvligaškem bezbolskem prvenstvu so dosegli večkrat ta izida:

Juventus — Buzzin 8:4
Cimini — Lubiam 7:6

ATLETIKA

V Beogradu se je začel finale ekipnega državnega atletskega prvenstva. Članice so tekmovalje že končale. Prvo mesto je osvojil Partizan, pred Slavonijo, Sarajevom, Kladivarjem in Olimpijo.

Intereuropa

MEDNARODNA ŠPEDIČIJA IN TRANSPORT

Glavna direkcija Koper
Vojkovo nabrežje 32
Telefon: 21-830
Teleks: 34-117 34-140 34-113

s svojimi filialami in izpostavami v vseh jugoslovanskih središčih, pristaniščih in na mejnih prehodih

VAM NUDI

- popoln špediterski servis, organizira prevoze po suhozemskih, pomorskih in zračnih poteh ter daje nasvete v transportno-špediterskih zadevah.
- z lastnim kamionskim parkom prevzema vse vrste prevozov.
- specializirani dejavnosti sta blagovni tranzit prek luke Reka in Koper ter opravljanje špediterskih uslug na sejmi in razstavah doma in v tujini

Zaupajte svoje blago organizaciji INTEREUROPA. Prepričali se boste o našem strokovnem, hitrem in skrbno opravljenem servisu

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

Zaradi izrednega zanimanja za knjigo ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, ki je bila z vsakim ponatisom razprodana, vam pripravljamo novo, obsežnejšo, boljše in lepšo izdajo z enakim naslovom ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

Vsem, ki Zlata pravila življenja že poznate v žepni izdaji, še posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne samo dopolnilo prejšnji zbirki, ampak prepotraben življenjski pripomoček za vsakogar in ob vsaki priliki.

ZLATA PRAVILA SO PRIJATELI,

KI NIKDAR NE RAZOČARAJ.

Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 160 din, cena v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite čimprej na naslov:

Kulturni atelje Slovenije, p.p. 179 Ljubljana.

NAROČILNICA

Podpisani _____ (ime in priimek)

Natančen naslov _____

Zaposlen pri _____

Naročam obvezno ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

Naročnino bom poravnal po povzetju. _____

Datum: _____

Podpis: _____